

OOSTVLAAMSE ZANTEN

algemeen tweemaandelijks tijdschrift
voor volkskunde

XLIX - 1974 - 3

UITGAVEN VAN DE BOND

Verkrijgbaar op het sekretariaat, Oscar de Gruyterstraat 42, B 9000 Gent en op de bibliotheek: Kraanlei 63, B 9000 Gent.

1. Oostvlaamse Zanten, nog voorradig tot zolang e voorraad strekt: 15e, 19e jg., 21e tot en met 31e jg., 33e tot en met 47e jg., tegen 200 F per jaargang. Losse nummers ook van de jgg. 1-19 zijn nog beschikbaar tegen 55 F per nummer. **Jaarboek 1945 (jg. 20) van de Bond der Oostvlaamse Folkloristen**: 159 F (leden 106 F). Inhoudstafel op Oostvlaamse Zanten Jg. I - Jg. XXV, door F. VAN ES: 55 F (leden 42 F). **Idem II (Jg. XXVI - Jg. XXXV)**, door F. VAN ES: 45 F (leden 35 F).
2. Geïllustreerd Feestnummer (lustrumnr.) Prijs: 30 F (leden 23 F) + 7 F porti.
3. *Survivances du Passé*, door A. MARINUS (8 p.). Prijs: 15 F (leden 10 F) + 5 F porti.
4. *Zur Entwicklungsgeschichte des Bauernhauses mit durchgezapften Ankerbalken*, door J. SCHEPERS (10 p.). Prijs: 15 F (leden 10 F) + 5 F porti.
5. *Osschaart* door F. VAN ES (overdruk 1945), 28 blz. Prijs 40 F (leden 25 F) + 5 F porti.
6. *2e Lustnummer 1930-1935*. Prijs: 40 F (leden 25 F) + 7 F porti.
7. *Dit is die Excellente Kronyke van de Brahmisten*, (over het teerlingspel) door Emile ANDELHOF. Prijs: 50 F (leden 38 F) + 7 F porti.
8. *Het ontstaan van de Julius-Caesarfeesten te Velzeke-Ruddershove*, door J. en M. JANSSENS-BUYSE. 1940, 10 p., 1 lied. Prijs: 15 F (leden 10 F) + 5 F porti.
9. *Het Curieus en Vermakelijk Namenboek*, door Em. ANDELHOF. Prijs: 40 F (leden 25 F) + 7 F porti.
10. *Folklore en Onderwijs*, door L. HOSTE. Prijs: 15 F (leden 10 F) + 5 F porti.
11. *August Hendrickx, Vlaams Toneelschrijver herdacht met Bloemlezing uit zijn werken*, door Fr. DE COSTER. Prijs: 40 F (leden 25 F) + 5 F porti.
12. *Pastoor Constant Duvillers, Folklorist en folkloristische Figuur*, door F. VAN ES. Prijs: 40 F (leden 25 F) + 5 F porti.
13. *De Wetterse Reuzen*, door Lic. M. DAEM. Prijs: 30 F (leden 22 F) + 5 F porti.
14. *Sagen uit Noord-Oost-Vlaanderen*, door Dr. G. DE MEYER. Prijs: 40 F (leden 25 F) + 7 F porti.
15. *Een Teerlingspel in Gent*, door Lod. LIEVEVROUW-COOPMAN. Prijs: 30 F (leden 22 F) + 7 F porti.
16. *Spelen mijner Jeugd*, door L. LIEVEVROUW. Prijs: 80 F (leden 60 F) + 10 F porti.
17. *De levende Folklore van het Gewest Balegem*, door M. BROECKHOVE. Prijs: 70 F
18. *Kantwerkstersclub St.-Katelijne - Kursus Stropkant, 1e Leerjaar*: 185 F + 7 F porti.
19. *Doods-, Begrafenis- en Rouwgebruiken in het Arrondissement Dendermonde*, door J. PIETERS. Prijs: 150 F (leden 110 F) + 10 F porti.
20. *Het Volksleven te Wieze. 1900-1950*, door J. VAN HAVER. Prijs 150 F (led. 110 F) + 10 F porti.
21. *Inventaris der Apothekerspotten opgesteld in de «Apotheek uit de XVIIIe Eeuw Mus. v. Volkskunde Gent»* door L.J. VANDEWIELE, 1951, 12 blz., 4 ill. Prijs: 40 F (leden 30 F) + 5 F porti.
22. *De Rivaliteit tussen Aalst en Dendermonde*, door H. VAN HESE. Prijs 150 F + 10 F porti.
23. *De folklorie van de Hop in Vlaams-België, vroeger en nu*, door Cl. VANHOUCKE, Prijs: 200 F (leden 150 F) + 10 F porti.
24. *Het Sterre ied in het Gebied van Dender en Schelde*, door J. DE VUYST. 1968, 175 blz., 189 liederen en 50 mel., (mit einer deutschen Zusammenfassung). Prijs: 250 F (leden 180 F) + 10 F porti.
25. *Ernest Van den Driessche. Schilder van ons Volksleven*, door R. VAN DER LINDEN, 1968, 32 blz. (op kunststukpapier), avec un résumé en français. 2e druk, Prijs: 75 F (leden 55 F) + 7 F porti.
26. *Catalogus Tentoonstelling 125 jaar Gentse Feesten, juli-augustus 1968*, 44 blz. Prijs 50 F (leden 40 F) + 7 F porti.
27. *Kindertang uit Zwijnaarde*, door Dr. L. GELBER. Prijs: 70 F (leden 50 F) + 5 F porti.
28. *Lodewijk Lievevrouw herdacht* door F. DE COSTER. 1952, 12 blz., 1 ill. Prijs: 40 F (leden 30 F) + 5 F porti.
29. *De Vinkensport in Vlaanderen (avec un résumé en français)*. 1969, 165 blz., 42 ill. 3 tek., door M. BROECKHOVE. (Nr. X van de uitgaven van het Alfons De Cockfonds). Prijs: 300 F (leden 200 F) + 10 F porti.
30. *Van het cijskiesrecht naar het algemeen meervoudig stemrecht (mit einer deutschen Zusammenfassung)* door Albert BRACKE. 1970, 52 blz. 11 ill. (Nr. 31 van de Uitgaven van de Kon. Bond der Oostvlaamse Volkskundigen) Prijs: 100 F (leden 80 F) + 5 F porti.
31. *Bibliografie Renaat van der Linden*, door R. BERCKMOES, 1971. Prijs: 40 F (leden 30 F) + 5 F porti.
32. *Kantwerkstersclub St.-Katelijne - Kursus Stropkant 2e leerjaar*: 185 F + 7 F porti.
33. *Kantwerkstersclub St.-Katelijne - Kursus Chuny 1e leerjaar*: 185 F + 7 F porti.
34. *Huldebetoon E.H. Gabriel Celis gevolgd door zijn Bibliografie samengelezen* door F. VAN ES. 1954, 20 blz., 1 ill. Prijs: 50 F (leden 38 F) + 5 F porti.

OOSTVLAAMSE ZANTEN

TWEEMAANDELIJKS ALGEMEEN TIJDSCHRIFT VOOR VOLKSKUNDE
ORGAAN V.D. KONINKLIJKE BOND DER OOSTVLAAMSE VOLKSKUNDIGEN

van de dienst voor volkskundige enquêtes in Vlaanderen
en van het internationaal studiekomitee voor ommegangsreuzen

Redaktie: Lic. Renaat van der Linden, Godveerdegemstraat 15, B 9620 Zottegem

Redaktieleden: Maurits Broeckhove, Lic. Marcel Daem, Dr. René Haeseryn.

Ruil en Recensiedienst: Dr. R. Haeseryn, Bibliotheek, Kraanlei 63, B 9000 Gent.

Alle stortingen op postrek. nr. 000-0096946-43, Bond Oostvlaamse Volkskundigen, Gent

INHOUD

Prijs: 55 F

G. DE PUYDT. — Jeugdherinneringen uit Gent van Pierke	82
R. VAN DER LINDEN. — "In den Pennink" te Sint-Maria-Horebeke	87
R. TONDAT. — Inventaris van het volkskundig ambachtelijk patrimonium. — Een taak voor de Heemkunde	89
A. BRACKE. — Het familieboek van de familie De Smet	93

ZOEKEN EN ZANTEN

Zele. — Houten blokken en schoeisel. Mevr. Cauwe-Famelaer	92
Geraardsbergen. — Volksgeneeskundige kruiden. R. van der Linden	92

Oostvlaamse Zanten wordt uitgegeven met de steun van v.z.w.
Noordstarfonds, Gent en het Stadsbestuur van Gent

Jeugdherinneringen uit Gent van Pierke

We laten onze vriend Gustaaf De Puydt, alias Pierke nogmaals aan het woord⁽¹⁾. Zijn jeugdherinneringen hebben ongetwijfeld een volkskundige waarde omdat ze gegrepen zijn uit het echte volksleven.

Redactie.

Een verhuizing

Hoe verloopt de kennismaking van een knaap met de stad in geval van verhuis? Raar. Het was donker, toen we met onze inboedel op de Muide belandden. Huisraad werd afgeladen, maar de eerste bezigheid bestond erin bedden in mekaar te timmeren. Eén punt was hetzelfde voor groot en klein: we waren doodmoe. Voor mij bestond er die avond een donker vraagstuk in de ware zin van het woord: daar was geen mogelijkheid om me te oriënteren. Op de buiten kende ik mijn weg op mijn duimke: de straten, de huizen die niet aan elkaar geplakt waren, de afsluiting van een weide, de akkers. Alles vormde daar een houvast en een vertrouwd uitzicht. Hier in Gent waren de straten vóór de eerste wereldoorlog bijna niet verlicht of zeer gebrekkig althans. De schemer gaf me de indruk, dat we tussen de opeengepakte en tegen elkaar geplakte muren van de stadshuizen licht geklemd zaten.

De dag nadien bleef alles een tikje holderdebolder in het huis staan, want vader moest zich aanmelden bij zijn nieuwe werkgever. De dagen nadien bleef de verhuis door mijn geest spoken. Vóór 1914 (en nog lang nadien ook!) reden uit de richtingen Eeklo, Wetteren, Lokeren, Beveren-Waas lange wagens met paarden bESPannen naar de Arteveldestad, gewoonlijk de dinsdagen en de vrijdagen, als het toevallig geen speciale feestdag was. De menners reden vaak 's avonds of in de late nacht weg om in de ochtend tijdig hun standplaats in de stad te bereiken. Een van de haltes staat me nog goed voor de geest, in de buurt van de Minnemeersbrug aan het Baudelohof. De vrachten werden er afgeladen en opgehaald. Een dergelijke wagen uit Eeklo vervoerde onze huisraad op een maandagmiddag en bij valavond bracht hij ons aan de nieuwe woonst op de Meulestedesteenweg bij het Muidehulpwegstation. Op de avond van de aankomst en de dag nadien kregen we een sobere brok eten, een eindje droge worst met uitgedroogde boterhammen en een spoelkom koude koffie die moeder bij voorbaat klaar had gemaakt en in een "pulle", een bus, in een handdoek had gewikkeld om die een beetje warm te houden.

Mijn vader

Mijn vader werd in hoofdzaak „hovenier” en daarnaast misschien

(1). OVZ - XLVI (1971), 173-181.

een beetje duivel-doet-het-al bij een heer Cuvelier, die langs zijn madam van adel was. De man was directeur van de ververijfabriek aan de aan de Nijverheidskaai tussen Galveston en Grasfabriek (Gésfabriek in de volksmond).

Mijn broeder en ik overwogen dikwijls hoe we voor vader het middagmaal droegen, in het tuinhuisje bij zijn werkgever. Al het alaam hing er ordentelijk aan de wanden en er bleef plaats over voor een tafel en twee stoelen. Aan de wand hingen een tiental vogelkooien die vader zelf vervaardigd had. Hij kweekte en verzorgde er vogels, die hij de vrijheid schonk als ze volwassen waren. We mochten een half uur voor de andere leerlingen de school verlaten om vader dat eten te kunnen bezorgen. Fier dat we waren voor de "porte-manger", voor de vier in elkaar passende en schuivende etenbakjes, die soep of pap, vlees, groenten en aardappelen bevatten. We mochten er even naast hem zitten op een stoel. Als we hem 's zondags eens mochten vergezellen, trakteerde hij ons met een saffarke. ⁽²⁾

School, vrijaf en vakantie.

Mijn eerste tocht was die met moeder naar oma. Daar besloten ze dat ik naar dezelfde school zou lopen als mijn broer en zo kwam ik op 'n morgen terecht bij directeur Fordeyn van de "tjeefkesschool"⁽³⁾. Ik zat bij meneer De Visser, geen gewone meester, maar een net uitgedoste meneer, bij wie enkele fijne ringen zijn vingers sierden. Hij zou me inschakelen in zijn jongenszangkoor. Ik faalde in een zangproef, uit verlegenheid omdat de ogen van alle leerlingen als priemen op mij gericht waren. De uitstekende meester stelde me terstond op mijn gemak: ik zou als „alto" het koor aanvullen. Ik was er „de nieuwe", omdat ik in het midden van het jaar aankwam en kreeg de naam „'t boerke" wegens mijn dialect. Die geen Gents sprak, was bij de jeugd boers! Een paar medeleerlingen nochtans vonden me aardig en waardig en ik werd door hen „aangenomen". Mijn broeder Georges die een paar klassen hoger zat, zou me op weg naar huis "beschermen" als het moest, maar dat bleek overbodig.

Op school zat mijn neef en naamgenoot Gustaaf met mij in hetzelfde lokaal, maar in een lagere klas. Hij was een jaar jonger maar tien centimeter groter. Om elke verwarring te vermijden moesten we op onze leerboeken en schriften de etiketten plakken G.D.P. Grote en G.D.P. Kleine.

Naast de gewone school bestond er de lering na de hoogmis van negen uur op de zondag, en de zondagschool in de loop van de middag omstreeks drie uur, na de vespers. De zondagschool werd later afge-

(2) Zie daarover M. VAN WESEMAEL, Uit de Geschiedenis van het Saffarke of Kogelflesje. Uit het Gentse Museum voor Volkskunde, I 1973, Gent, 20 blz., prijs 40 F.

(3) Tjeefkensschole : tjeefken = katoliek, school van de katolieken.

schaft en in de plaats kregen de jongens „patronage” (4) verdeeld in drie schuifkes: van twaalf tot veertien, van veertien tot zestien, van zestien tot alle leeftijden dan. Eerwaarde Heer De Wolf, godsdienstleraar en tevens regisseur van de toneelvereniging ”Hoger Op” heeft een diepe indruk op me nagelaten. Onder zijn leiding was ik als veertienjarige knaap toevallig de jeugdige akteur in zijn gezelschap. Later meer daarover. Anekdoten blijven in het geheugen hangen. In de les van godsdienst luidde eens de vraag: „Henri, hoeveel goden zijn er?” De Riete was verstrooid: „Haja, Meniere, langs onze kant in de straote 'drije' en langs de overkant 'viere'. De hand van de eerwaarde trof tamelijk de rossekop van Henri. Maar de jongen had gelijk, want langs de overzijde in de straat woonde een vreselijke vloeker, die ze „god” noemden, omdat hij te pas en te onpas „god” in zijn vele vloeken schoof. Henri ging aan 't janken en zei: „'k zal 't ne keer zegge aan mijn vaodre”. De vader van Henri was een dokwerker met handen gelijk wafelijzers. In de volgende godsdienstles was de eerwaarde afwezig... wegens ziekte.

De twee beste leerlingen in de klas, uw dienaar en Leontje Geirnaert, mochten een karwei klaar spelen voor de madam van de directeur: wij mochten hare was ”slaan”, in een machine die vrij goed gelijkt op hetgeen in het museum voor volkskunde te Gent berust, in de sectie kuiperij.

In de loop van de zaterdag mocht ik de duiven van de directeur oplaten aan de ”sterre”. Daarvoor kreeg ik tien cens of twee kluiten voor mijn verplaatsing met de tram. In die tijd bedroeg een rit met de tram een kluit. Ik keerde te voet terug en stak op die manier vijf cens in de zak. Een mens hoeft niet sterk te zijn om zich slim te gedragen!

De vrije dagen en de vakantie brachten we door op „den traveau”, waar sparren en andere bomen uit Noorwegen of Rusland opgestapeld lagen. De kleine vakantie duurde van witte donderdag tot de dinsdag na Pasen en in de winter kregen we vrijaf van de dag voor Kerstmis tot de dag na Nieuwjaar. De traveau lag tussen de Voorhaven en Port Arthur.

Langs het water lagen de schepen die kwamen en gingen gelijk de wolken, licht en vlug, zwaar en donker. De namen kende elke rakker uit de buurt: Russia, Novgorod, Quebec, enz., enz.

Volkstypen

Langs de traveau dweilde 's zondags een volkse figuur, dikke Pier, een kolos van meer dan honderd kilogram, in gezelschap van zijn geit. Iedereen in de wijk kende hem. Elke zondag ondernam de logge man een ommegang met zijn beest aan de leiband, bezocht ettelijke herbergen en beide waggelden om het ergst of het best, want dat dier mocht van

(4) Patronage = ”geleide ontspanning voor jongeren”.

elke pot een slokje meenemen! Volgens de verklaring van enkele lieden woonde het beest op de zolder bij Pier in 't Wortelstraatje, recht over de kerk van St.-Tereseke-Muide.

In de buurt hokten vele rare typen die alleen met hun bijlap gekend waren, door een of ander gebeurtenis uit hun leven uitgevonden: 't *Jeef de Kleppe*, wegens zijn schippersmuts met klep, *De Pirre*, die in zijn jeugd altijd met een peer naar de school kwam en met de andere leerlingen niet wou delen, *Jan de Klakke*, met een kleurige muts, een caféchantantzanger aan de Hondenmarkt, *Mina De Wiek* die bleekwater verkocht om het linnen te weken, *Den Engel*, een dokwerker die steeds klaar stond om bij iedere tegenspraak de handen in de hoogte te heffen, *De Appeltaôrte*, een leurder van paardelever, krakamandels, appeltaarten en appels op een stokske, *De Dullen*, een "foreman" bij de stukwerkers die mannen aanwierf in zijn staminee. De Verenigde Stukwerkers zorgen voor het laden en lossen van de schepen, voor suiker, katoen, ijzer, vlas, enz. Om bij hen te kunnen toetreden moest men jong en sterk zijn en een blanco register voorleggen. Een vriend van me vertelde, dat een kandidaat een borgsom moest storten, ettelijke honderden franken, en als hij op rust ging, kreeg hij het geld met interest terug. Het rustgeld evenaart dat van een staatsambtenaar en de leden zijn verzekerd tegen ziekte, en werkonbekwaamheid of werkloosheid.

Herinneringen uit de oorlogsperiodes

Het uitbreken van de oorlog in 1914 veroorzaakte alom een ontreding. De school was vier dagen gesloten. Alles lag lam. Een feit staat ons nog duidelijk in de geest. Aan de Muide woonden er vele dokwerkers. Wij speelden op straat. Daar stonden een twintigtal havenarbeiders samengetroeft bij het visserslokaal „De Nieuwe Statie” en bespraken de gebeurtenissen. Enkele garde-civiekmannen met pak en zak en een machinegeweer op een hondekar reden ijlings voorbij om de vijand tegen te houden. Een eind verder reden ze binnen in een poort en trokken een burgerpak aan. De havenarbeiders lachten hen duchtig uit. Zij zouden de vijanden de kop inslaan en hun hoofd afkappen. Bijna niemand had iets gemerkt. Daar stonden plots vier Duitse cyclisten van de voorpost en ene met een revolver in de hand. Hij richtte het wapen op de borst van Lange Jules en vroeg de weg naar Evergem. Bevend van schrik wees de Lange de baan aan. De militair keek op zijn kaart. Alles klopte en ze reden verder. De mannen zwegen. Tien minuten later kwam een massa voetvolk bestoft aan en een hoogstaand officier te paard. Stil droop iedereen het af naar huis.

De oorlog trof menigeen reeds acht maanden met al zijn ellende en ongekende mizerie, toen wij ons voorbereidden voor de eerste kommunie. Na de „zeven weken” lering brak de lang verwachte dag aan. Vele

ouders spanden zich in om hun kinderen in die sombere tijd toch gelukkig te zien. Met mijn marinekostuum en berret gaf ik een uitstekende indruk. Voor nieuwe schoenen was er weinig kans. We konden alleen onze zondagse eens flink poetsen. We vonden ons niettemin in onze schik, want we beseften de ernst van de oorlog niet. Ik wilde per se eens bij de vrienden in Evergem. Als kinderen geraakten we wel buiten het etappegebied.

In januari 1917 werd mijn vader, dan achtendertig jaar oud, weggehaald. Moeder kreeg bijna de tijd niet om iets klaar te maken. Beestewagens voerden hem en andere mannen naar Noord-Frankrijk. We hebben vader nooit terug gezien. Hij was aan een „onbekende” ziekte bezweken. Politieagenten brachten het nieuws. Enkele werkmakkers die na de wapenstilstand uitgeput terugkeerden, bevestigden het treurig nieuws. Zij hadden hem begraven en brachten enkele bloempjes mede die op het graf bloeiden.

In het begin van november 1918 beleefde ik een hachelijk avontuur. Op een van mijn tochten kwam ik ter hoogte van „Dikke Mie” die een kremerie uitbaatte in de St.-Salvatorstraat. Duitse vliegtuigen die hun bommen niet kwijt geraakt waren wegens de tegenstand vóór hun aankomst in St.-Denijs, vlogen laag en gooiden hun bommen op goed-vallehet-uit. Door de luchtverplaatsing was ik op de grond gesmakt en was tegelijk mijn pet kwijt geraakt. 's Anderendaags ging ik in de omgeving vragen of ze er mijn klak niet gevonden hadden. De mensen konden hun ogen niet geloven. Ze meenden dat ik dood was. Daar lag de dag tevoren een ijzeren staaf op mijn pet en ze waren daardoor in de waan, dat ik ook getroffen was. Een jongetje uit de cité tegenover Dikke Mie had mijn klak gekregen en het kostte me alle moeite van de wereld om mijn hoofddekseel terug te krijgen. Ze wilden het me niet geven, omdat ik dood geweest was.

In de laatste periode van de oorlog 1914-1918 en in het begin na de wapenstilstand liepen de meeste jongens op straat en naar de school op klompen. Daar waren er vele klompenwinkels in de stad en op de buiten. Iedereen droeg klompen, behalve de gegoede burgerij. Het leder was schaars en duur en vele dames droegen verfijnde klompjes die door meisjes versierd werden, omdat ze niet veel verdienden. De voet moest vast zitten en in plaats van een lederen riempje spande men er een reepje van een konijnenpels over. Dat feit heeft de revueschrijver Henri van Daele stof verschaft voor een toneel met de titel: „Kloefkes mee Haôr”. In de kerk en op de speelplaatsen van de school was het een ontzettend lawaai en een geklapper van geklip-klep!

Na de oorlog kregen we uit Amerika eetwaren die in sommige winkels tegen bonnekes te verkrijgen waren. Op de ruiten van dusdanige huizen stonden de letters C. R. B. (Commission for Relief in Belgium)

geschilderd. De kinderen hadden een ordentelijke verklaring uitgedacht en maakten daarvan : Cerealine (maisgruis), Rijst en Bonen.

Op school stonden we op een rijtje voor een foto en daar kwam een tekst bij : „De Belgische kinderen bedanken de Commission for Relief in Belgium voor de milde tussenkomst.”

Niet enkel in de eerste wereldoorlog werd ik doodgevaand. In de tweede wereldoorlog 1940-1944 was dit ook het geval. Op 22 juni 1944 kwamen, bij het bombardement van de vormingstatie van de Dampoort, enkele verloren bommen op de Muide terecht, waarbij mijn neef en naamgenoot werd gedood. Bij het verschijnen in de Pers van de namen van de slachtoffers kwam bijgevolg de naam van Gustaaf De Puydt voor. Het bestuur van de Bond, de mening toegedaan dat het hun poppenspeler van het Spelleke van de Folklore was, zond een delegatie, waaronder Prof. Dr. Paul de Keyser, naar de begrafenisplechtigheid en zo werd eer betoond aan een andere Gustaaf De Puydt.

In de wereld en in het leven draait en waait het dikwijls anders wat de mensen vertellen. En het blijkt dat de mensen die dood gezegd zijn geweest, lang leven. Ik hoop in elk geval, dat ik nog lang mag leven en schrijven en spelen.

G. DE PUYDT.

”IN DEN PENNINK” te Sint-Maria-Hoorebeke

Een honderdjarige en een herbergopschrift.

Op één mei 1955 vierden de bureu en een gemeentelijk feestkomitee op plechtige en vrolijke wijze de honderdjarige mejuffer Dorothea Matthys, algemeen bekend als ”Teetje Matthys”. Op de donderdag vóór de hulde herdachten de bureu haar verjaardag met honderd kanonschoten. Daar was rechtstreeks een symboliek en een langdurige hulde bij voorbaat bij betrokken. Op één mei verliep het volks en prettig vertoon enigszins zoals op vele plaatsen : de afhaling ten huize met begeleiding van ruiters, opnieuw honderd ! Met de koets naar de kerk, een ontroerende dankmis, het Te Deum, de ontvangst op het gemeentehuis met de overhandiging van een zetel en met de wens, dat ze er nog lang zou van genieten, de handtekening in het guldenboek. In de loop van de namiddag had een folkloristisch vertoon van klederdrachten plaats op de weide bij haar woning: de geschiedenis van de klederdracht in een periode van honderd jaar defileerde daar. Een parade of defilé verloopt te strak en stijf en daarom danste jong en oud, getooid met ouderwetse kleren ! 's Avonds schoot er vuurwerk op de provinciale baan !

Het loont de moeite in hoofdtrekken het festijn van de huldiging op te dissen, omdat de kenmerken van dusdanige feesten over het algemeen nog niet voldoende vastgelegd zijn en telkens weer een nieuw en ander kader opleveren, door naamgeving, sociale zin van de gevierde, initiatief van buurt- en feestkomitee.

"Teetje Matthys" verdient in hoofdzaak een vermelding, omdat ze de basis leverde voor de verklaring van een ongewoon herbergopschrift. Pas jaren na haar overlijden vond ik de bevestiging van haar uitleg.

"IN DEN PENNINK" leest u boven de ingang deur van een herberg niet ver vandaan. Teetje verklaarde dat ze had horen vertellen over een kind dat een geldstuk had ingeslikt en dat een bedevaart naar "Kezer" in Edelare ondernomen had.

Een devotieboekje dat berust in de sectie Volkskunde van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel, biedt ons de oplossing.

HISTORIE ENDE MIRAKELN OF WELDAEDEN VAN ONSE LIEVE VROUWE VAN KERSELAER IN DE PAROCHIE VAN EDELAER ONDER DE BARONNYE VAN PAMEL EEN HALF MYLE BUITEN AUDENAERDE.

Tot Audenaerde by Petrus Joannes Vereecken in den Bour
by het Beggyn-hof.

1772

Op bladzijde 22-23 vermeldt het devotieboekje dit relaas :

Het Soontjen van Rogier Beuts, Peeter genoemt, speelde in 't jaar 1459 met een coperen penninck ende had die in zyn mondeken gesteken... veranderende van couleur, ende wordende heel bleek... mistroostigen vader ende moeder denkende op de Mirakelen van Onse Lieve Vrouw van Kerselaer hebben haer ootmoedelijk uytter herten aengeropen en belovende haer te comen bezoeken, eer sy vleesch eten souden ende haer een wassen Kindt van een pondt te brengen. Straex naer de selve belofte quam met een groote licht : geydt door het toedoen van Maria terstondt den penninck uyt. Ende 's Sondags voor S Marie Magdalenendag quaemen sy hun pelgrimagie ende belofte volbrengen.

De verklaring van een ongewoon opschrift geschiedt langs een tweehonderdjarig schrift. Tevens ontdekken we de belofte "geen vlees te eten" voor de beloofde bedevaart en het offer van een wassen kind. In de streek weerklinken nog immer een paar uitdrukkingen: "gekend zijn gelijk een slechten penning" d.w.z. fel bekend staan, en "iemand een penning gunnen", bij hem of haar iets kopen. De familienaam "Penning" treft men veelvuldig aan in het Oudenaardse.

R. VAN DER LINDEN

Inventaris van het volkskundig ambachtelijk patrimonium

Een taak voor de Heemkunde

Over het woord heemkunde is reeds veel geschreven in tijdschriften en boeken. Een nauw omlinjende bepaling zal men nooit geven, omdat verschillende activiteiten en takken van de heemkunde zich verstrengelen zowel met de volkse geschiedenis als met de zuivere geschiedenis en andere vakken⁽¹⁾. *Heemkunde is voor me alles wat in verband staat met :*

1. gezin	5. wijk en gehucht
2. familie	6. lokaliteit: gemeente & stad
3. gemeente	7. omliggende gemeenten
4. straat	8. gewest, b.v. het Meetjesland

het leren weten hoe vorige generaties werkten, leefden in gemakkelikheden, hoe het gesteld was met godsdienstige en politieke gedachten, sociale gebondenheid in vreugde en in tegenspoed. Als heemkundige kan men zijn belangstelling zo ver spreiden als men wil. De grootste belangstelling reikt tot nummer 6 en 7. Om dit alles te begrijpen en om de vorige generaties te waarderen (dat is belangrijk) dient men de stoffelijke, geestelijke en sociale toestanden in die tijd grondig te kennen. Uit die kennis en dat besef vloeit heemschut voort.

Wegens de sociale ontwikkeling en vooruitgang na de eerste en vooral na de tweede wereldoorlog ontstond een enorme omwenteling in levens- en werkgewoonten van de mensen die vele eeuwenoude onveranderde normen volledig afschreven. Tot kort voor de tweede wereldoorlog

(1) De Bond Heemschut in Nederland bestaat reeds sinds 1911. Zie: Dr. J.A. BIJRENS, DE HAAN en A.A. KOK, Heemschut, Amsterdam, 1946, 96 blz., 32 ill. Voor Vlaanderen zie Ons Heem jg. 1945-1974. M. BROECKHOVE, Forumgesprek met de Heemkundige Kringen van Oost-Vlaanderen, OVZ, XLVI (1971), 13-23 R. HAESERYN in Berichtenblad van de Heemkundige Kring "Land van Nevele", jg. 1 (1970), afl. 3, 1-5

bleven gebruiks- en werkvoorwerpen eeuwenlang gehandhaafd volgens de oorspronkelijke opvatting. Denk b.v. aan ploeg en kruiwagen. Van de kruiwagen vindt u reeds sporen vanaf de dertiende eeuw. Bij een breuk werd hij hersteld of werd er een gemaakt naar vorm en konstruktie van de oudste modellen. Zo kwam hij tot ons in zijn oude vorm. Een ander voorbeeld van eeuwenoude ambachtstraditie is de houten zwengelboor. Ze bestond reeds in de 15de eeuw. Schilderijen en tekeningen tonen duidelijk aan hoe het werktuig eeuwenlang onveranderd bleef. Zo kan men de vergelijking doortrekken met het meeste gereedschap van ons woon-, leef- en werkmilieu. Alles wat oud materiaal is, wordt licht en luchtig van de hand gedaan, soms zonder enig besef van de familiale en sociale waarde ervan.

Wij mogen gelukkig zijn nu te leven, doch we dienen waardering op te brengen voor de vorige generaties die in moeilijker omstandigheden leefden, werkten en steeds hun betrouwen stelden in de toekomst, de toekomst die wij geworden zijn dank zij hun levenswil.

Om vorige generaties volwaardig te begrijpen moeten wij de belangrijkste getuigenissen van die periodes bewaren, of indien het moeilijk kan, ze vastleggen in woord en beeld. Wij trachten dit streven te realiseren langs heemschut " Ons Meetjesland ". Deze uitgave bestaat sinds 1968 en bevat vele tientallen illustraties van belangwekkende gebouwen en straten. De bundels met dorpsgezichten en fotoalbums, thans verspreid door een uitgever in Nederland en Vlaanderen⁽²⁾, bevatten enkel en alleen beeldmateriaal, met een minieme uitleg. Ze prikkelen nieuwsgierigheid gebeurlijk, maar verstrekken weinig of geen inzicht.

Voor me lag als eerste taak : woningen en bedrijfsgebouwen van landelijke aard in beeld en woord vast te leggen. Het ontstaan en ontwikkeling van fabrieken eisen opzoeken. Over twintig jaar zal er sprake zijn van " een heemkunde van de nijverheid ", wat reeds het geval is in Engeland. Oude gebouwen dienen wegens het vlug verdwijnen voorrang te verkrijgen om te worden geïnventariseerd.

We denken onmiddellijk aan Bokrijk (zie o.a. het merkwaardig " speciaal nummer " (Bokrijknummer) van VOLKSKUNDE, , LXXIII (1973) nr. 3, 179-300 en " 20 jaar openluchtmuseum " van ONS HEEM, XXVIII (1974) nr.1, 1-10) daar krijgen we typische gebouwen van het land en thans ook van de stad. Maar een dergelijk museum volstaat niet om een totaalbeeld van onze woon-, leef- en werkgewoonten weer te geven en uit te beelden. Elk gewest heeft andere en aparte kenmerken. Mij persoonlijk valt het op, dat de teloorgang van oude gebouwen vlugger in de steden dan op het platteland gebeurt. Aan inventarizing van kerkelijke en profane gebouwen en van voorname herenhuizen werd reeds

(2) Europese Bibliotheek, Zaltbommel, Nederland
C. de Vries-Brouwers p.v.b.a., Haantjeslei 80, B-2000 Antwerpen

aanvang gemaakt door de publikatie van het Kunstpatrimonium in Oost-Vlaanderen⁽³⁾.

Vele heemkringen en ook de overheid beseffen niet voldoende de noodzaak van de inventarisatie van ons materieel volksgoed. Bepaalde verenigingen en personen gebruiken grote woorden om frappante verminderingen aan de kaak te stellen. Maar zij stellen intussen niets positiefs in de plaats.

Wij zouden vooreerst *fotografische dokumenten* moeten bezitten. Voor de grootsteden bestaan die, maar met leemten, b.v. in de verzameling van de oude arbeiderswoningen. Het is nog niet te laat. Maar elk uitstel betekent bijkomend verlies. Steden en gemeenten zouden ten minste om de 25 jaar een nieuwe fotografische inventaris moeten aanleggen. Wat is vereist om die leemte aan te vullen? Een degelijk fotoestel, een paar films, een goed stadsplan en een schrift om de opnamen te noteren. Wie deze taak aanvaardt of helpt uitvoeren, vindt een leerzaam en dankbaar werk. Heemkundigen en fotoverenigingen zouden moeten de hand in hand leren slaan.

Voor de ambachten is een betere bewaring van het gereedschap gewenst. De individuele verzamelaar van ambachtelijke tuigen kent veelal zelf het gereedschap en het gebruik; dit is niet steeds het geval voor volkskundige musea en hun leiding. Allerlei werktuigen worden per grondstof of vak verzameld en tentoongesteld. Dat feit verdient veel lof. Bezoekers en de gewone leek begrijpen weinig van het tentoongestelde materiaal. Vele lieden zeggen gewoon: "Wel, wel, die goede oude tijd!". Om die indruk en invloed te weren moeten wij werken met foto's, dia's en films. Bij een klompenmaker, een tingieter, een drukker, een hoedenmaakster, een brouwer zouden in een ideale formule een diareeks, een bandopnemer, een film, moeten tonen hoe een kloef, een tinnen voorwerp, een gedrukt blad, een hoed tot stand komt en bier wordt gebrouwd. Bezoekers in een museum en weetgierigen en vooral de jeugd hebben echt recht op een totaalbeeld van verdwenen of verdwijnende ambachten. We tonen veelal een dood voorwerp dat niet of onvoldoende spreekt en zeker geen getuigenis aflegt. We moeten de ontwikkeling van de arbeid en van de arbeidende gemeenschap kunnen uitbeelden.

Dia's, teksten op band, films moeten een gebouw, een ambacht, een vak wetenschappelijk verantwoord voorstellen, maar daarenboven innig en vinnig laten leven. We dienen in de moderne tijd moderne middelen aan te wenden om het volksleven van weleer in zoveel mogelijk aspecten in glans en glorie te laten herleven.

R. TONDAT

(3) R. VAN DER LINDEN, Kunstpatrimonium in Oost-Vlaanderen, OVZ, XLVIII (1973), 197-200.

ZOEKEN EN ZANTEN

ZELE. — Houten blokken en schoeisel.

Een man van ongeveer vijftachtig jaar vertelde me, dat in zijn jeugd de schoolmeesters fijne houten blokken uit wilgenhout droegen. In verscheidene straten van het dan zeer arme Zele liepen de kinderen gewoonlijk barrevoets. Enkel en alleen op de zondag droegen ze kousen. De eerste schoenen — bottines met knopjes — kregen de kinderen van gegoede burgers wanneer ze hun eerste kommunie deden. Vrij vele kinderen werden gekleed "van den arme", o.a. met een bolhoed. Veertien dagen na de kommunie was de bolhoed geen sieraad meer, maar een mikpunt en een voorwerp van spot. Het gebeurde, dat kinderen er naar kaptten en slingerden met het touw van hun topspel en de bottines kenden ook geen lang leven. Die lagen na een tijd verloren op de Molenberg.

Mevr. Cauwe-Famelaer.

GERAARDSBERGEN. — Volksgeneeskundige kruiden.

Degenen die zich inbeelden, dat de volksgeneeskunde tot het verleden behoort, komen bedrogen uit. Vele lieden stellen nog immer onvoorwaardelijk vertrouwen in geneesmiddelen die niet uit een farmacie stammen en die zonder twijfel het bewijs van hun waarde bewezen hebben. In de streek tussen Geraardsbergen, meer bepaald in Zarlardinghe, Vloesberg, Oprakel kweekten en kweken de mensen vele geneeskundige planten.

Georges Cobbaert van Geraardsbergen heeft een reeks middelen tegen ziekten allerlei. Hij gebruikt daartoe kruiden en planten die hij uit de velden haalt en gratis aan belangstellenden verstrekt. Hij heeft dit geheim geërfd van zijn vader aan wie een non uit het Zustershuis, het klooster der Zwarte Zusters, het meedeelde. Op eenvoudige aanvraag bezorgt hij kruiden tegen suikerziekte, speen, albumine, geelzucht, leverziekten, bloedziekten. De kruiden met geneeskrachtige eigenschappen beperken zich tot deze zes kwalen.

Eén van de middelen verstrekte hij me totaal, het middel tegen *suikerziekte*. Zoek netels, bij voorkeur deze met de dikste stengel of wortel; laat ze enkele dagen drogen op de zolder; snijd ze dan in stukjes, neem een handvol en laat deze hoeveelheid trekken gedurende drie kwartier, drink drie tassen per dag, dit gedurende drie weken en de dorst en last van de suikerziekte is verdwenen.

Voor *bloedziekten* verstrekt Georges u drie pakjes kruid, U moet de hoeveelheid van een pakje in een halve tas gekookte melk laten trekken gedurende een hele nacht, 's morgens moet men het zo warm mogelijk laten worden; het mag niet koken, dan door een passetje of stramien gieten en drinken op de nuchtere maag. Vet vlees vermijden en botermelk drinken.

Het afkooksel van "Kamomillen", sterk ruikende bloemen, dient voor een *goede spijsvertering*, om *zieke ogen* te baden, als middel bij *ontstoken tandvlees*, als mondspoeling bij *ontsteking in de mond*. "Witte Impst", een vette wortel, geldt tegen *besmetting of verzwering van wonden*.

R. van der Linden

HET FAMILIEBOEK VAN DE FAMILIE DE SMET

Een moord als blikvanger.

In het jaar 1909 was geheel België in beroering en vooral de bevolking van Gent was zenuwachtig geworden. In het centrum van de rustige Arteveldestad was er vliegensvlug een anarchistendrama gebeurd waarbij twee politiedienaren in de uitoefening van hun ambt waren gevallen.

In de Lange Violettestraat 6 was er toen een apotheek, toebehorende aan de heren Van Houtte en Boelaert. Begin februari 1909 was aldaar een zekere Peter Sukarof aangekomen, een Rus, die een gemeubelde kamer had gehuurd tegen 25 fr. per maand.

De dag na zijn aankomst te Gent zond hij de meid om een eksemplaar van alle Brusselse bladen. Daarop verdween hij gedurende drie dagen.

Intussen stond geheel ons land in rep en roer i.v.m. de beruchte geschiedenis van de bom van St.-Joost-ten-Node.

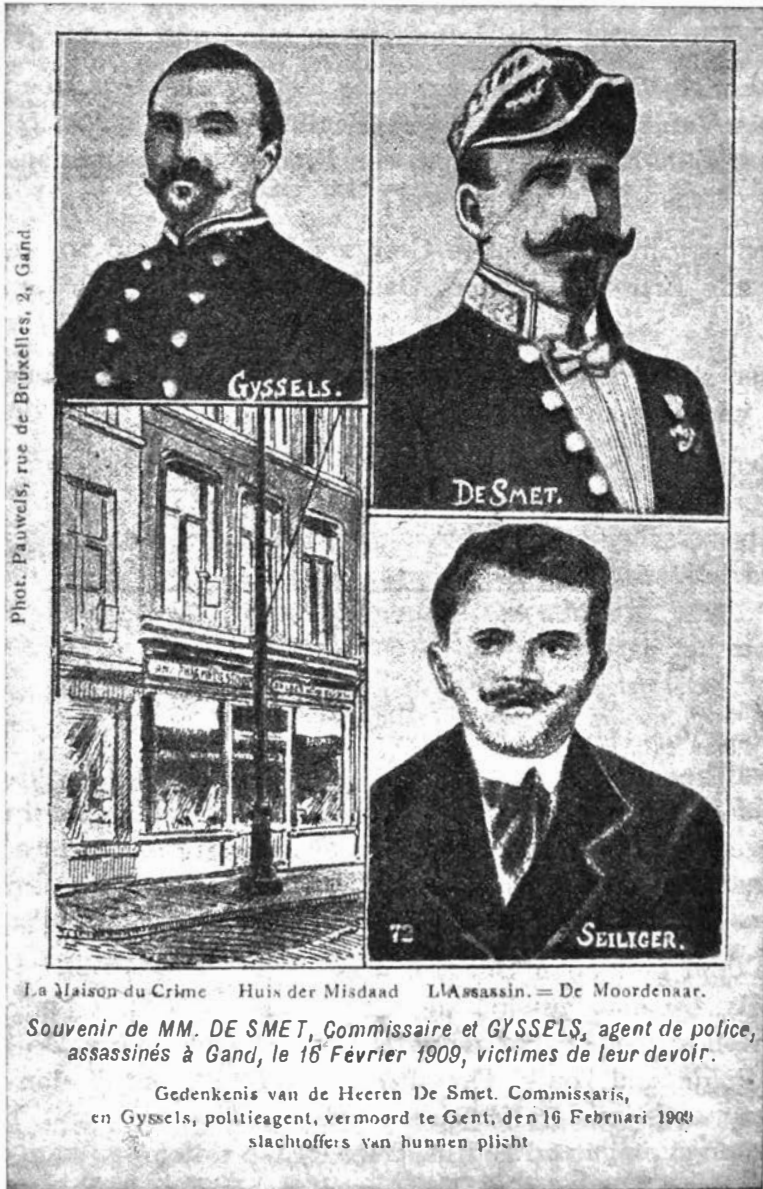
De Brusselse politie zocht een genaamde Vladimir Seiliger op voor de geschiedenis van de Brusselse bom en het portret van deze Seiliger was in verscheidene bladen afgedrukt. De Gentse apotheker Van Houtte had juist zijn dagblad gelezen, toen zijn nieuwe huurder na een afwezigheid van drie dagen teruggekomen was, en de schrik was de apotheker om het hart geslagen. "Goeie genade, ik zit met een anarchist in huis!"

De Heer Van Houtte trok naar het politiebureau van zijn wijk en vertelde wat hem op het hart lag. Op 15 februari trok de politiekommissaris van de 6e wijk, Florent De Smet, vergezeld door Arthur Priem, speciale agent en de agenten van eerste klas Jozef Gijssels en Gustaaf Tijdgat, naar de Lange Violettestraat en gaven, in naam van de wet, de mysterieuze Rus opdracht de deur te openen.

En de deur ging open. Sukarof verscheen. "Wie zijt gij?" vroeg de kommissaris. De man antwoordde niet, haalde een Browningrevolver te voorschijn en schoot de kommissaris neer! Kommissaris De Smet was getroffen in de onderbuik. Onmiddellijk mikte Sukarof dan op agent Gijssels en vier kogels troffen deze ongelukkige in de borst. De andere politieagenten sprongen op de Rus. Deze wrong zich los en nam de vlucht. Maar de burgers Boelaert en Vanderveken konden de Rus aanhouden.

Kommissaris De Smet en agent Gijssels stierven kort na de aanslag. De heren Boelaert en Van Houtte, apothekers, hadden voor zover dit mogelijk was, de levenswijze van de Rus nagegaan en men kan zich voorstellen hoe groot hun schrik was toen ze notities vonden over de manier waarop men zelf bommen kan maken.

De Smet en Gijsseles liggen beiden op het Gemeentekerkhof. Heel,heel links afslaan, de eerste graven. Het zijn de eersten die er begraven werden. De oudste zoon van De Smet sneuvelde in de Eerste Wereldoorlog.

Afb. 1 — Ansichtkaart uitgegeven in 1909 naar aanleiding van de moord in de Lange Violettestraat te Gent. (Verzameling A. Verbeke, Gent).

Familiekunde en volkskunde

Alhoewel dit niet-alledaagse voorval van aard is de aandacht te trekken van elkeen die interesse heeft voor het Gentse volkskleven⁽¹⁾, toch is het niet de enige oorzaak van mijn ruime belangstelling voor de familie De Smet. Deze belangstelling stoelt integendeel op de pogingen van de De Smet's om in deze periode van vervreemding en individualisme de familiebanden nauwer aan te halen, middelen te bedenken om het familieleven inniger te maken en de weetlust voor de stam, voor de tak, voor de rechte, opklimmende, afdalende, zijdelingse, mannelijke of vrouwelijke linie op te drijven.

Als ik deze bijdrage aanvang met een blikvanger als de moord op een "tak" van de familie De Smet, dan doe ik dit bewust om de familie De Smet onder de aandacht van de lezers te brengen. Daar waar deze plichtbewuste kommissaris de dood vond op een ongewone manier, meen ik dat de bedrijvigheid van de familie De Smet al evenmin alledaags is, en daarom de belangstelling van familie- en volkskundigen verdient.

Dr. R. Haeseryn, Konservator van het Museum voor Volkskunde van Gent, schreef mij dat "dergelijke onderwerpen volgens zijn gegevens tot nog toe uitermate onbesproken en onbeschreven gebleven zijn", terwijl het nochtans, volgens hem "een typisch volkskundig onderwerp is". Van zijn kant vond Renaat van der Linden, voorzitter van de Bond, het "volksleven en volkskunde van de bovenste plank".

Ik ben trouwens niet de eerste om te wijzen op karakteristieke volkskundige aspecten van het familieleven. Volgens Prof. Dr. K. C. Peeters, zou er een studie te schrijven zijn over de plaats die het familiebegrip en de familie als dusdanig in volkstaal en volksleven innemen. Hij dacht daarbij aan de spreekwoorden en zegswijzen: "Een aardje naar zijn vaartje hebben" — "Met familie wandelen en met vreemden handelen" "Familie hebben" in de zin van ongedierte hebben, enz. Hij dacht aan diverse mogelijkheden: "Men kan het sociologisch aspect van de familie onderzoeken: hoever reikt in het volksleven de familieband? Dat hangt veelal af van de familietraditie, maar ook van de stand of de rang die men in de maatschappij veroverd heeft. In de Kempen heet het dat "een minister veel familie heeft en een scharenslijper geen". Ik wijs er hier op dat talrijke feestredenaars uit de familie De Smet het eveneens hadden over de sociologische aspecten van de familiebanden.

In zijn artikel schreef Prof. Dr. K. C. Peeters verder dat wij gewoonten kennen, volgens welke men de hele familie — en dat zijn soms twee- à driehonderd leden — op bepaalde tijdstippen op een familiebijeenkomst samenroept, waar men dan alle moeite heeft om de achterkleinkinderen,

(1) Volgens van Dale's Nieuw Groot Woordenboek der Nederlandse Taal ('s Gravenhage, 1961 o.m.: "het geheel en de samenhang der sociale betrekkingen van een volk".

de achterneven en -nichten, thuis te wijzen.(2)

Ook de familie De Smet werd, tijdens haar eerste familiebijeenkomst, met dit verschijnsel gekonfronteerd. Ik verwijs hier naar de kwis *Ken uw familie* waarover in het Familieboek verslag uitgebracht wordt (1958). Hoewel haar ledental heel wat kleiner is dan dat van de families waarover Prof. Dr. K. C. Peeters het heeft — de De Smets zijn slechts met een vijftigtal — organiseerde de familie elf familiefeesten, waarover in het Familieboek trouw verslag uitgebracht wordt. Deze feesten hadden plaats, vooral onder impuls van de Heer Theo De Smet, die tevens mijn voornaamste inlichtingsbron werd, nadat de Heer Julien De Greve me er zo dikwijls over verteld had dat mijn belangstelling ten volle gewekt was.

Het familieleven, stimulans van de volkskultuur

Tijdens een voordracht wees R. van der Linden erop dat er drie vormen van kulturele activiteit bestaan : de kreatieve, de aktieve en de passieve, en dat ze alle drie hun betekenis en waarde hebben. De juistheid van deze bewering wordt a.h.w. bewaarheid door de activiteit van de De Smets in familieverband.

De bedoeling van mijn bijdrage is de publikatie van het " Gulden Boek van de Familie De Smet ". Tijdens het tweede familiefeest werd het initiatief genomen voor dit Familieboek. Alles wat de familie betreft zou erin opgetekend worden als blijvende herinnering.

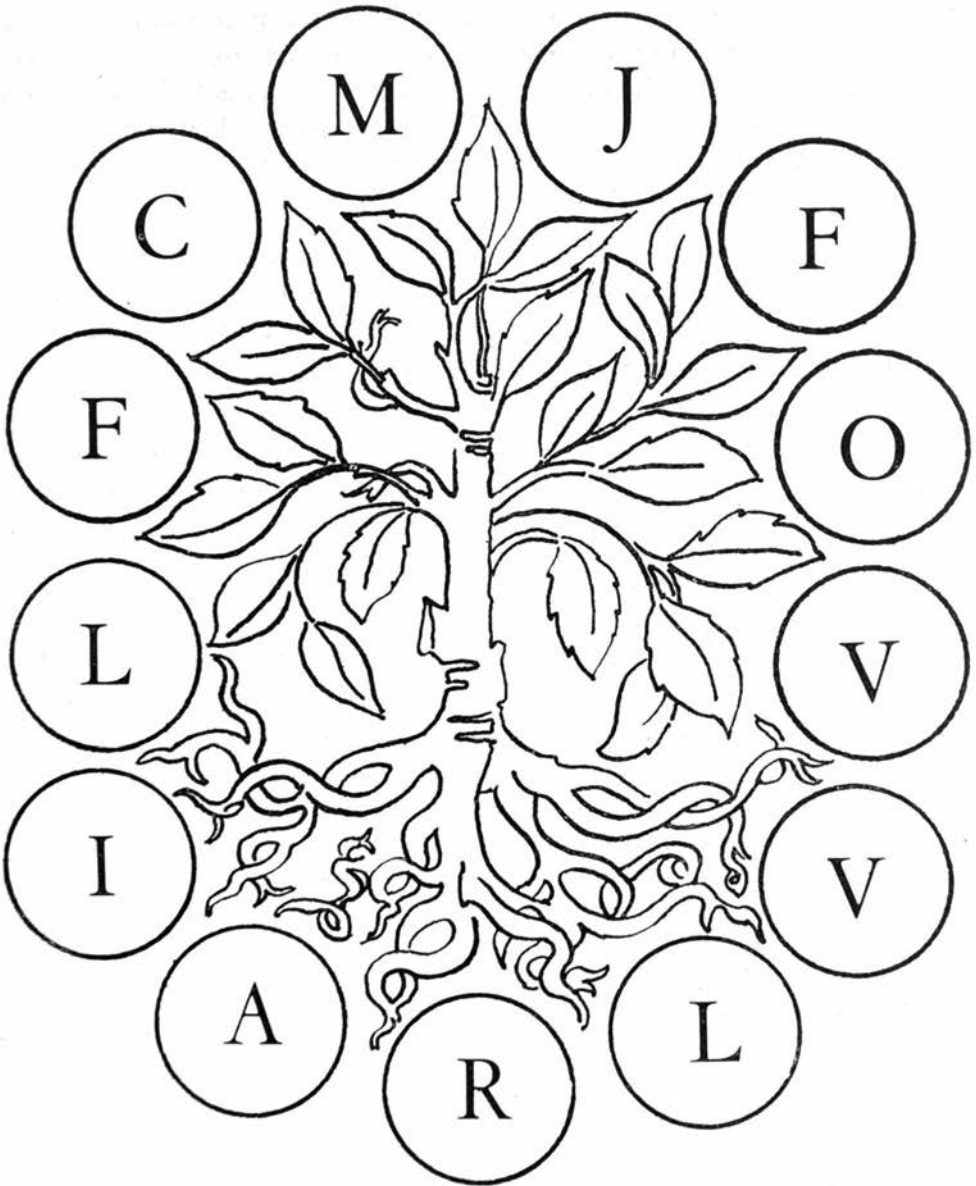
Het wapenschild, zie afb. 2, dat erop prijkt, werd ontworpen door " blad " Gaston De Smet, die tekenleraar is. Hij haalt alle eer van dit werk waaraan hij zijn vrije tijd besteed heeft. Is vrijetijdsbesteding geen emanatie van de wil van het volk kreatief zinnig werk te presteren buiten de arbeidstijd ? De kunstenaar heeft van het Gulden Boek van de Familie De Smet een werkstuk gemaakt dat doet denken aan een precieus middeleeuws miniatuur vervaardigd door een van die bewonderenswaardige monniken waarover men wel eens leest.

In het wapenschild dat op het Boek prijkt heeft de kunstenaar de samenhorigheid bij de dertien kinderen van Theophiel De Smet en Constantia De Spiegeleire en hun nageslacht heerst, uitgebeeld door dertien ringen. Verder werkte de Heer De Smet geregeld het Familieboek bij, waarin hij de door andere leden van de familie opgestelde verslagen van de familiefeesten optekende — en dit in de letterlijke zin van het woord ! — en er eveneens voor zorgde dat de genealogische gegevens erin opgenomen werden.

Uit het Familieboek blijkt dat, naast de Heer Theo De Smet, de pionier, en de Heer Gaston De Smet, de kunstenaar, tal van familieleden

(2) Peeters, K. C. : Familiekunde en volkskunde. In : Vlaamse stam, tijdschrift voor familiegeschiedenis. Jrg. IV (1968).

I 8 7 8

I 9 5 8

Afb. 2 — Wapenschild op het boek der Familie De Smet : J = Jules, F = Florent, O = Oscar, V = Victor, V = Victor, L = Leonie, R = Richard, A = Arthur, I = Irene, L = Leonard, F = Florence, C = Charles, M = Marie, 1878 = jaar huwelijk stamouders, 1958 = jaar van eerste familiefeest.

geïnspireerd werden tot creatieve of actieve kulturele activiteit. Het aantal passieve deelnemers is relatief zeer klein.

Het activiteitsterrein is zeer verscheiden en omvat vele disciplines : gedichten en teksten voor spreekbeurten opstellen; deklameren; volkstoneel schrijven, instuderen, repeteren en opvoeren; mimiek; dans; zang; mode-ontwerpen; dia-, band- en filmopnamen. Allemaal activiteiten die, in sociëteitsverband, onbetwist gerangschikt worden bij de volkskultuur. Waarom zouden we dezelfde verrichtingen, als ze in familieverband gepresteerd worden, er niet bij rekenen ?

Aan de opvoering van de revue " Van roggebrood tot coupe caramel " (1960) werkten acht familieleden mee, terwijl de tekst geschreven en de regie gevoerd werd door een negende lid, en een tiende de dekors ontwierp. Daarbij komen nog de technici. De tekst van het scenario beslaat dertien dicht getipte kwarto-vellen.

Voor de opvoering van de vier schetsen ter gelegenheid van de vier huwelijksverjaardagen (1962) — tekst eveneens van de Heer Theo De Smet, vijftien getypte bladzijden — waren tien spelers nodig. De technische onderrichtingen voor de bandopname die daarvoor gemaakt werd, is een studie op zichzelf.

Aan het spel van de verkiezingen (1965) namen op z'n minst alle kandidaten creatief deel, d.w.z. vijftien. Zonder enige twijfel hebben de meesten er hun echtgenoot (ote) bij betrokken en misschien zelfs hun kinderen en kleinkinderen. Let op de verplichting die aan alle familieleden opgelegd werd, een brief te schrijven voor het feest van 1964. En welke perspectieven worden er niet geboden op het gebied van de volkskunst met het eksperiment van het groepsschilderij (1967) ?

Zonder enige twijfel behoren het aanstellen van een deken (1959) en het voorlezen van een nieuwjaarsbrief (1961) tot de vaste volkskundige geplengheden.

Er zou een afzonderlijke studie kunnen geschreven worden over de sociale opgang in de familie De Smet, van de kleine middenstand tot de doorsnee welvarende burgerij, handelaars, fabrikanten, technici ...

Van het Familieboek heb ik de tekst overgenomen zoals hij door de verschillende verslaggevers opgesteld werd. Ik heb echter de spelling en de stijl aangepast aan die van mijn inleiding. Mocht er bij deze methode hier en daar iets oorsponkelijks, iets spontaans verloren gegaan zijn, anderzijds heb ik ermee kunnen vermijden dat er ongewilde stijlbloempjes in voorkwamen. Waar nodig wordt toelichting gegeven.

1958. Hulde aan de Stamouders, 23/2/1958

De deken, Theo De Smet : Op nieuwjaarsdag 1958 werd in het stam-

huis bij de tantes Leonie en Irène De Smet, Antwerpsesteenweg 48, Gent, tijdens een gezellig samenzijn, de reeds lang gekoesterde gedachte om eens een echt familiefeest te vieren, opnieuw naarvoor gebracht.

Deze keer werd de zaak nochtans konkreter aangevat. Reeds op 14 januari 1958 werd ten huize van R. De Smet-Petit, Antwerpsesteenweg 17, Gent, door de neven een eerste samenkomst gehouden. Daar werd, na langdurige, maar uiterst gezellige, besprekingen, overeengekomen om op 23 februari 1958 te starten met het eerste familiefeest.

Op deze, voor de familie De Smet historische dag, was het restaurant *La Ducale* zo fris mogelijk versierd. Bij hun binnenkomst wachtte de familieleden een eerste verrassing: de enen ontvingen een tak, de anderen een blad, of een bloem, of een bot. Met een tak werden de rechtstreekse afstammelingen van Theophilus De Smet en Constance De Spiegeleire bedacht; met een blad of bloem, respectievelijk de mannelijke of vrouwelijke kleinkinderen en aangehuwden; met een bot de achterkleinkinderen.

Een tweede verrassing bestond uit een opgehangen schild met de leus *Hulde aan onze Stamouders* met daaronder een kader van reusachtige afmetingen waarin de stamboom prijkte van de Familie De Smet-De Spiegeleire. Hier mogen we vooral niet vergeten te vermelden dat dit waardevol werk werd opgevat en uitgevoerd door het "blad" Gaston De Smet. Nadien werd het geschonken aan de "takken" Leonie en Irène De Smet die op dat ogenblik het stamhuis bewoonden.⁽³⁾

Als voorlopig aangestelde deken trad Theo op als eerste spreker om de zin en het doel van de bijeenkomst uit te leggen. Hij legde er de nadruk op dat allen de plicht hebben samenhorigheid onder de familie te betrachten en een lichtend voorbeeld voor het nageslacht te zijn.

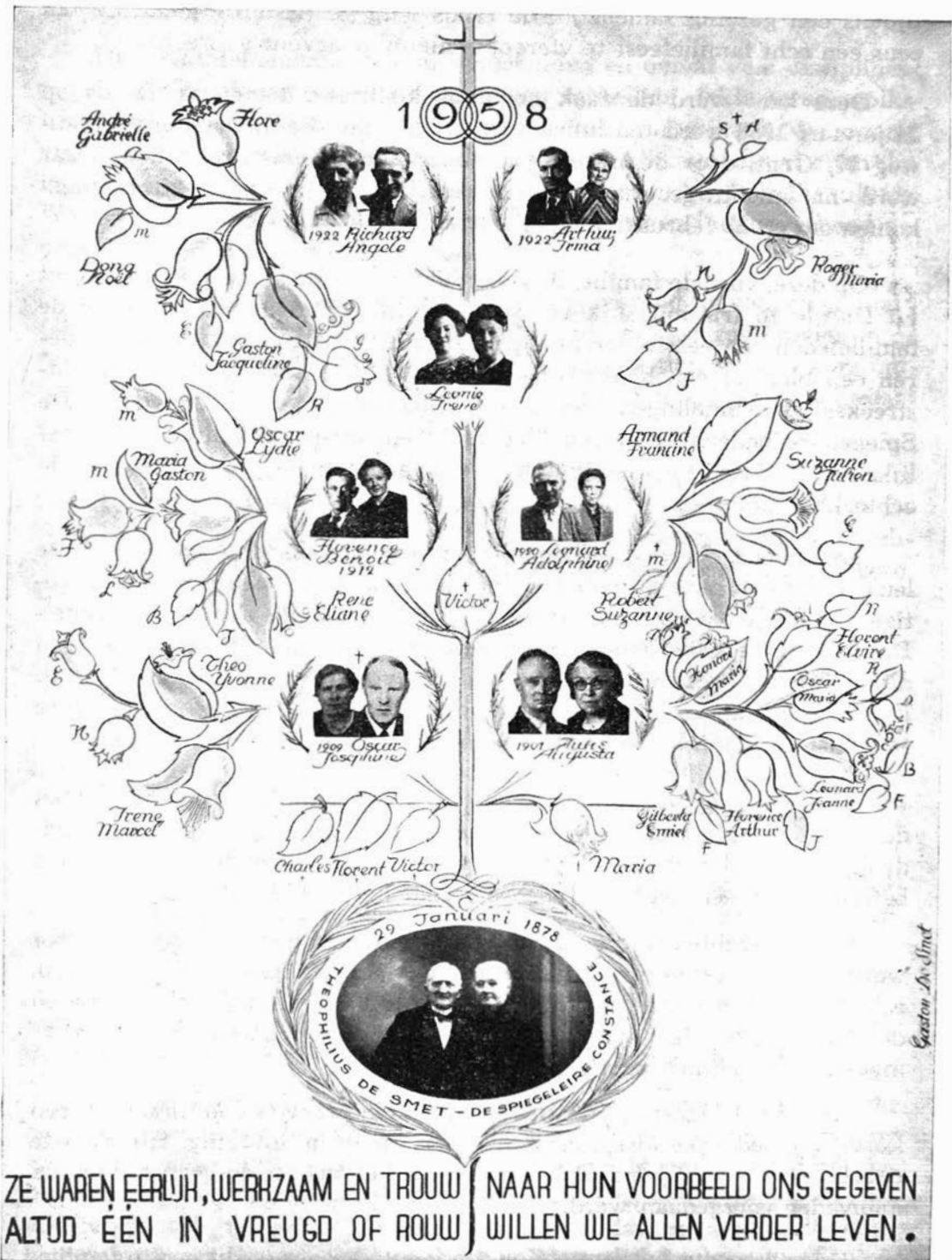
Fijne gerechten werden smaakvol naar binnen gewerkt en tussendoor werd voor prettig vermaak gezorgd: de "takken" Leonard en Richard, echt gewaardeerde zangers in hun beste jaren, vertolkten *Le crucifix*, en de "tak" Arthur had speciaal zijn lijfstuk *De sterkste man van Gent*⁽⁴⁾ ingestudeerd om niet achter te blijven.

Het "blad" Gaston Van Hoecke nam dan het woord en bracht in een korte, gemoedelijke toespraak het vaderhuis in herinnering. Hij plaatste daarbij op de voorgrond al het goede en het voorbeeldige dat door de stamvader voorgedaan werd.

De kwis onder het motto *Ken uw familie* was voor dit eerste familie-

(3) Op het ogenblik is het schild in het bezit van "tak" Florence De Smet.

(4) Volgens de Heer J. Somers is de zoon van Pol Speeckaert ervan overtuigd dat zijn vader de auteur is van "De sterkste man van Gent" (Ghendtsche Tydinghen; maandblad van de Heemkundige en Historische Kring "Gent"; jrg. 2, nr. 4).

Afb. 3 — Schild "hulde aan onze Stamouders".

feest ten volle verantwoord. Hoeveel takken, bladen, bloemen en botten, waren voldoende vertrouwd met de familiegeschiedenis? Het bleek dat, voor de "takken", Florence in familiékennis haar beide broers de meerder was, terwijl de overwinning uiteindelijk behaald werd door het "blad" René De Mol. Na afloop van deze kwis kreeg iedere aanwezige als familiedokument een blad met de vragen en antwoorden.

KEN UW FAMILIE

GENT "LA DUCALLE" 23 februari 1958

Vragen voor "TAKKEN"

- 1e vraag: Hoe waren de voornamen van uw grootouders?
Vader: Jacobus en Maria Theresia Van Acker.
Moeder: Augustinus De Spiegeleire & Eugenie D'Haese
- 2e vraag: Waar en wanneer werd het gouden jubileum gevierd?
te Gent, La Renommée, 29 januari 1928
- 3e vraag: Waar en op welke datum werden de stamouders geboren?
Theo De Smet, Oostakker 12 Februari 1852.
Const. De Spiegeleire, Oostakker 3 Maart 1856.
- 4e vraag: Noem de 13 afstammelingen in volgorde van ouderdom.
Marie, Jules, Charles, Florent, Oscar, Victor, Florence, Victor, Leonie, Leonard, Irène, Arthur, Richard.
- 5e vraag: Een bekend familielid werd lafhartig vermoord?
a) Hoe was zijn naam en functie?
b) Waar en wanneer gebeurde dit?
c) Hoe was de naam van de moordenaar?
a) De Smet Florent, politiecommissaris.
b) Lange Violettestraat, Apotheek, 9 Februari 1909.
c) Vladimir Seilinger (Artenstein)
- 6e vraag: Hoe was de naam (familielid) v/d jongste luitenant uit de oorlog 1914-18?
Leopold De Smet, 20 jaar, °26.3.1894, †Dendermonde, September 1914.
- 7e vraag: Wie was de grondlegger van AL de kolenhandelaars in de familie?
De stamvader: Theofiel De Smet.
- 8e vraag: Hoeveel maal is onze stamvader peter geweest?
Zevenmaal.
- 9e vraag: In welk jaar kwam een naamgenoot (familie De Smet) uit Amerika naar hier op bezoek?
René De Smet, December 1952 — Januari 1953.

Vragen voor "BLADEREN EN BLOEMEN"

- 1e vraag: Wiens bloem of blad onder de familie zijn best versierd?
Gaston Van Hoecke (3 kinderen) Roger De Smet (3 kinderen)
- 2e vraag: Hoeveel bladeren of bloemen (ganse familie) zijn zonder kinderen?
3. Irène De Smet, Robert De Smet, Armand De Smet.
- 3e vraag: Welke onder de bladeren werden in de oorlog 40-45 gedeporteerd?
Robert en Roger De Smet.
- 4e vraag: Hoeveel handelaars (met handelsregister) zijn er onder al de bladeren?
5. Theo, Leonard, Roger, Armand, André De Smet.
- 5e vraag: Er zijn 24 nervekens in de ganse familie! Noem er 15 in 1 minuut.
Freddy, Julien, Freddy, Bernard. Denise, Roger, Roger, Diane, Edith, Nadine, Gustje, Liliane, Flory, Marc, Ben, John, Marline, Monique, Nicole, Franky, Erik, Rembert, Godelieve, Martin.

- 6e vraag : Er staan 18 gehuwde bladeren op de stamboom. Hoeveel daarvan bezitten
GEEN personenauto ?
Florent, Florence, Honore, Gilberte, Oscar, Leonard, Theo, Gaston.
- 7e vraag : Wie is de jongste peter uit de familie en van welk familielid ?
Robert De Smet van Franky De Smet.
- 8e vraag : Welk blad en bloem zijn het laatst gehuwd in de familie ?
Armand & Francine, 12 juli 1956.
- 9e vraag : Hoe heet de jongst geboren telg in de familie ?
Martin De Smet, 23.10.1956.

In een lied, dat biezonder in de smaak viel, werden zowel de "takken" als de "bladen" bezongen met hun meeste eigenaardigheden op de voorgrond gebracht.

Lied voor de "Takken"

1. Tante Florence, maar da es nu gheel heur ma !
Ze n'es uûk veur geenen tra-la-la...
En altijd-is-ze-te-vinden in heur huis
En ze-is tons bezig, aan de grote kuis... Maar...
2. Nonkel Benoo, mee zijnen gezonde geest
die es nog niet girre... op een feest...
Zo rechte als 'n kisse, luupt hij nog op straat
Bonjour !... Bonjour !... Gij flinke soldaat !
3. Nonkel Naard ! das es toch wel ne rare kadet
des morgens te vijfve... leest hij zijn gazet...
Maar 's avonds te zesse, kruipt hij in zijn bed
Tons voelt hij hem goed en 't es geen verlet
4. En tante Fine, door ons allen bekend
Hêe gheel heur leven heur baaske verwend.
Zachte van tale, oprecht van gemoed,
Die doet ze niet anders, dan iedereen goed.
5. En nu pakke 'k ik er twêe bijeen :
De tantes die zijn van malkaar niet te schïen.
"Kom binnen ! wees welkom... en blij u te zien,
Zet u, en pakt maar nen appelsien !"
6. En wat gezeid nu, van onzen Thuur,
Hij es niet benijd... nog van neger muur.
Es 't er lawijd... of nen dief in uw huis,
Houdt hem tons tegen,... of hij schiet hem in gruis.
7. Tant-Irma ! och Heere, da es 'n goei mens,
Als alles maar gaat, naar heure wens.
Ne keer goed gaan eten, ja ! dat vind ze wel fijn,
En schenkt heur tons nog maar 'n glazeken wijn.
8. En wat nu gezeid, van den 13en tak,
Die voelt hem overal, zo op z'n gemak.
Dat es verdeke ne rare kalant
Maar... waar dat hij bij is, daar ist zo plezant !

9. Ik zou willen geven, ne goeie raad
aan tant-Angèle, maakt u nie meer kwaad.
Komt hij naar huis, soms over zijn tijd,
Maakt hem geen verwijt, want hij es zo benijd.

Lied voor de "Bladeren".

1. De deken van al die bloemen en blaren,
Ja! Theetje zie ons girre tegare.
En 't manneke es voor lol en plezier
En 't drinkt zo gere, zijn glazeke bier!
2. Ik stel u nu veure: Hij draagt ne kepi
Van 's morgens te vijfve, die zegt hij merci.
Altijd op zijn ure, stipt op zijne post,
Verdient hij daarbuiten, uuk nog zijne kost.
3. Er es nu nog, 'n andere blare...
Hij es altijd mee zijn blomme tegare.
Hij zegt altijd (es dat soms geen waar?):
"Mijn kootje alhier en mijn kootje aldaar!"
4. En wie es 't er nu zuu aan de beurt?
Renétje De Mol, die es nog niet gekeurd.
Lang wat van scheute en krullend van haar,
Vormt hij mee zijn vrèwe, e zo 'n schoon paar.
5. Van veurkomen est... precies nen docteur.
Hij reist nie te verre. Hij zoekt gien malheur.
De zon en het water of 'n blomme in de wei,
Zoekt hij des zomers aan de Damvallei.
6. Wie kent er diene moderne vent,
Die slaapt nu zo gerre... in een tent
In 't Zuiden van Frankrijk, daar voelt hij zich thuis,
Tot als zijne tent, door de wind, ligt in gruis.
7. Den baas tewege... uit "Leopold Deux",
Die moede zien vliege, bij ne "coup de feu".
Die "zake" zien bloeien, dat maakt hem zo blij,
Toch roept hij op tijd: "Nu ene veur mij!"
8. 'n Liefhebbertje... maar in den echte zin!
'n Koerspaard of vijfve... wadewt da nu in.
"Night roze" da biestje, als 't daar over gaat,
Daar staat gien maat op, die wint mee 'n straat.
9. 't Es gekend, ne visser, da des ne leugenaar.
Maar bij Noël es da niet waar.
Nen brasem of blik, ja daar jaagt hij wel op.
Maar kan 't zij niet vangen, tons kuuft ze jij op!
10. D'er zijn der van soorte, da ziede van hier!
Naar sport of naar spel, die vraagt hij gien zier.
Studeren en zoeken is voor hem 'n gunst,
Dat alles in dienst, van de schone kunst.

11. Ik heb nu express, nog 'n blomme overghêwe.
Ons Florke, zal binnenkort toch wel trêwe.
En wij allemaal zijn gevraagd op dat feest.
De laatste kier vieren, maar tons om ter miest.

Gezelschapsspelen, schetsen en dans, hebben ertoe bijgedragen om van dit eerste familiefeest een uiterst welgeslaagde manifestatie te maken, terwijl foto's werden genomen om alles levendig in herinnering te houden.

1959. Wij denken aan de toekomst

Theo De Smet: Op zondag 8 februari 1959, een koude winterdag, ging ons tweede familiefeest door in de zaal *Middenstandshuis*, Lange Kruisstraat, Gent.

Opnieuw werden takken, bloemen en bladeren overhandigd, waarna de ere-voorzitter, "blad" Roger De Smet, de openingsrede uitsprak. Spreker haalde terecht aan dat de familiegeest als voorbeeld kon worden gesteld en dat de familie derhalve de plicht had ieder jaar een feest in te richten.

Het "blad" Gaston Van Hoecke besteeg daarna het mooi versierde podium en in een humoristische rede maakte hij duidelijk dat de handelszaken in de familie zodanig verscheiden zijn dat men, vanaf het dagelijks brood, langs de kleding, de algemene voeding, de versiering, tot aan de verwarming toe, erin zou kunnen leven als in een autonome wereld.

De vindingrijke en dynamische ere-voorzitter heeft daarna schitterend de familietakken bezongen.

Lied van de Erevoorzitter: Roger De Smet

Zangwijze: lied "Le scandale de la famille"

Beste vrienden en bekenden, ik maakte weer een lied
Mee 't ene zult ge lachen, mee 't ander misschien niet
't zijn al de rare streken die mij goed zijn bekend
die allemaal gebeurd zijn, 't zij in of buiten Gent

Refrein: Est nie wreed! Stel U ne keer rechte, dat w'U goed bezien
Est nie wreed! we mochten 't toch wel zeggen
of est nie waar misschien?

Monikske kan nu rijen! is dat nu geen plezier
maar voor heur te parkeren, rijdt ze altijd op 't plankier
Achteruit is 't soms nog moeilijk maar dat lost zij wel op
want staan er soms wat "stijlen"! Ze rijdt er boven op!

Wilt ge soms voyageren, doet tons maar een beroep
op Franky van Deseure, dat doet hij toch zo goed.
Naar Spanje kan hij vliegen maar o! wee bij de retour
dan stelt hij zijnen auto bij den een of andren boer

Mijn ma heê nu chauffage, dat is er nog al op
veur wat gezellige warmte, draait zij nu aan nen knop
Ze wil haast niet meer buiten, 't is veel te goed bij heur
als g'heur soms wilt bezoeken, kom maar langs d'achter deur

En mijne kleine Franky, dat is nu nen piloot
Hij rijdt meê zijnen go-car, van 't lawijd die wordt ge zot.
Komt hij dan afgevlogen, stelt U tons maar opzij
of anders hebt-gij zitten en ligt g'er boven bij

Met Pé de vliegenier hebt ge altijd véél plezier
Hij-wil altijd uit zijn kot... van Spanje is hij zot
Maar let er toch maar op en houdt hem goed in 't oog
Want als hij moet gaan "piessen"... vindt g'hem achter den toog

Nonkel Benoit zijn vrêwe is nog niet op heure pas
Ze vond er dat de prijzen van een "taart" te hoge was
Noël! had te klappen maar er was niets aan te doen
op 't einde van 't coupleetje... had-ze er gene meer van doen

"Feesten" ja! vele dagen! dat wordt soms nen Corvée
altijd heffen, daarna zagen dat gaat bij Theo meê
's morgens citroenen drinken voor 't bekomen van 't genot
maar als 't nog veel gebeurt wordt zijn familie zot

Edithje die gaat "trêwen" dat zal geven nen klop
en volgens dat men zegt... zijn "wij" er allemaal op
Begint dus maar te sparen veur te geven nen cadeau
't es algelijk wat 't es... uitgenomen nen bureau

Romain kwam bij de tantes voor te wensen 'n goe jaar
'es altijd sympathiek ja 't es zelfs 'n schoon gebaar
maar bij 't drinken van 'n glasje, vloog 't nat tons op "'t tapiet"
en Leonie ons tante... die was 8 dagen ziek

Nicoleke De Smet is eêr mager dan vet
Meê heuren witte kiel, leert ze nu nen nieuwen stiel
Ze moet nu kindjes wassen, dat es mogelijks gezond
maar g'heele Godse dagen die "ploeterd" ze in de stront

Robert die is weêr "koning", 't es al den tweede kier
in 't kaarten est ne kerel, dat kunnen ze hem niet af
"Prijzen" kreeg hij meê hopen, er waren schone bij
zijn vrêwe mag nie klagen... ze heeft weer nen beker bij

Hier zal ik moeten stoppen! 't volgend jaar komt er nog bij
ik deed weêrom mijn beste... al de zorgen stonden op zij
Laat ons nu verder feesten en drinken wij nog een pint
't es maar een dinge 't hopen... dat 't weere rap begint.

Theo werd officieel aangesteld als "deken" van de familie. Een rood lint voorzien van een medaille zijn de eretekens van deze waardigheid. Gekroond en, naar het schijnt zichtbaar gelukkig, heeft hij voor deze grote eer bedankt en daarbij de belofte afgelegd zich dit dekenschap steeds waardig te maken. Hij zegde o.a. dat het ogenblik nu gekomen was om het nageslacht symbolisch en met het oog op de toekomst, een

plicht op de schouders te leggen, namelijk de plicht verder te ijveren voor het hooghouden van de goede familiegeest en nooit of nooit af te wijken van ONZE leus: "Naar hun voorbeeld...".

"Ze waren eerlijk, werkzaam en trouw
Altijd één in vreugd' of rouw.
Naar hun voorbeeld ons gegeven
Willen we allen verder leven".

Gaston De Smet

Daarop werd de oudste bot, Franky De Smet, als toekomstig deken aangeduid, en te dezer plechtige gelegenheid omgord met lint en medaille van de huidige deken. Als herinnering aan deze gebeurtenis heeft Theo een gedicht opgesteld dat hij van ganser harte opdroeg aan de drie "botten":

Franky, Rembert en Martin.

Familietrots.

Nu ben ik nog wel veel te klein
maar... later als ik groot zal zijn,
dan zal ik dat begrijpen.
'Er rust op mij een grote plicht,
die ik vervullen wil, met blij gezicht,
als trots van mijn familie.
Er werd mij immer voorgedaan,
te leven als een eerlijk man
met God aan mijn zijde.
Als ik eenmaal groot zal zijn en sterk,
zal ik mij waardig tonen in mijn werk
en bouwen aan een nieuw gezin.
Dan komt voor mij die grote plicht!
dat mijn familietrots mij dan verlicht
om eer te doen aan mijne vaderen.
Ik kom wellicht in het bezit van familiedocumenten
daar draag ik zorg voor "Op mijn woord"
en heilig die... als sacramenten.
De tijd... die gaat helaas zo ras,
toch denk ik immer aan mijn schone familie
die... eenmaal... was.

Theo De Smet 27.1.1959.

Tot slot werd het "familie-lied" voor de eerste maal opgevoerd.

Familie-lied (wijze Caroline)

I

Wij horen allen samen
en komen goed akkoord.
Wij helpen als het nood doet
meê 'n daad of meê 'n woord.
Mocht dit nog lang zo duren
dat is ons aller wens
en verder, lang nog leven

als een voorbeeldig mens
— Op ons familie-feest
heerst 'n gezonde geest
en nu (wij) "vieren" om ter meest!!

Refrein (allen samen)

Wij!... die zingen... AL tegaare
't Es vandaoge onze dag!!
Al de takken... blomme... blaren
zijn tegare aan de slag!!
't Glas omhuuge om te tuugen
't Es vandaoge onzen dag!!
Nog véél jaren,... AL tegaare
't Es vandaoge... onzen... dag!!!

II

De tijden zijn zo triestig
wat es daar aan te doen?
Ik zal het u gaan zeggen.
maar!... dat kost U wel wat "poen".
Geef bij de minste occaose
— noemt dat toch geen malheur —
Zo' af en toe een fieste.
spaar-geen-geld veur den docteur
— dat es ne goeie raad
Ja zelfs... een schuune daad
en wij... die zijn daarmee gebaat.

Refrein (allen samen)

III

Wij toonden aan ons kinders
de "geest" van ons geslacht.
Wij hopen dat die binders
zullen volgen "ons" gedacht.
Houdt uw familie "samen"
lijk U werd voorgedaan.
Dan kunnen wij beamen
"Gij hebt Uw plicht gedaan"
— daarop zijn wij fier
en nu... in volle zwier
heffen wij... onze pot bier!!

Refrein (allen samen)

Derde familiefeest, 7-2-1960

Deken Theo De Smet : Voor de organisatie van het derde familiefeest werd eveneens veel werk verzet. De stemmige zaal van *La Ducale* was smaakvol ingericht.

Er werd een gezelschapsspel ingericht, waarbij de familieleden werden uitgebeeld door een typisch gebaar of een gewoonte, eigen aan hun beroep. Telkens iemand een familielid meende te herkennen, kon de deel-

nemer een punt oogsten, of diende hij een boete te betalen. De wisselbeker, die door de ere-voorzitter geschonken werd, werd gewonnen door "bloem" Suzanne De Smet⁽⁵⁾.

Noël Verbeken vergastte het gezelschap op allerhande aangename goocheltoeren.

De jeugd begon meer en meer actief deel te nemen aan de familiefeesten. Zo hebben Nadine en Monique De Smet een samenspraak opgevoerd: *Juffrouw Prater en Juffrouw Snater*.

Het bestuur van de familiekring De Smet in 1960.

Deken :	Theo De Smet
Ere-voorzitter :	Roger De Smet
Adviseurs :	René De Mol
	Robert De Smet
Sekretaris :	Gaston De Smet
Penningmeester :	Noël Verbeken

"Van roggebrood tot coupe caramel", 25-8-1960

Het hoogtepunt van het jaar 1960 zou voor de familie De Smet evenwel de viering worden van het 100-jarig bestaan van de Bakkerij De Smet-Petit (later Verbeken-De Smet). In het Familieboek staan de volgende verzen opgetekend :

"Blij van hart en fris van geest
bieden wij u op dit feest
in uw kleinkinderen aller naam
deze mooie bloemen aan".

"Blad" René De Mol gaf verslag : 25 augustus 1960 : een glorievolle bladzijde in de roemrijke familiegeschiedenis.

Al was het deze dag donker en somber, vol regen en nattigheid, in een woord : alles, behalve een zomerdag. In het binnenste van alle genodigden van Nonkel Richard, Tante Angèle en Dona, was het al gouden zonnenschijn en milde zomer, wat zich weerspiegelde op hun van deugd monkelende gezichten. Voor de familie was de grauwe hemel blauwer dan enige augustusdag haar ooit zou kunnen schenken. Eenparig komentaar : "Juist gepast een weerke veur op nen dinee te zijn en binnen te feesten".

Na de receptie in de feestvierende, keurig versierde en met bloemen getooide banketbakkerij, het overmaken van gelukwensen en het drinken van de erechampagne, werd een groepsfoto gemaakt in de prachtige hof van het "blad" Roger te Destelbergen. Daarna werd er feest gevierd in de zaal *White Star*.

(5) De wisselbeker is op het ogenblik in het bezit van "bloem" Suzanne De Smet.

Na de gelegenheidstoespraak van "blad" Gaston, volgde de opvoering van een gelegenheidsrevue waarvan het programma hierna volgt. Uit de rolverdeling blijkt dat ook hier weer alles gedaan werd door de familieleden.

1e Tafereel :	Mr. Louis Temmermen Maria Cnudde Notaris Cnudde	Rog. De Smet Mevr. Rog. De Smet Rene De Mol
2e Tafereel :	Constance De Spiegeleire Theofiel De Smet	Mevr. Rog. De Smet Armand De Smet
3e Tafereel :	Nonkel Theodoor het 11 jarig Angèleke	René De Mol Monique De Smet
4e Tafereel :	Richard De Smet Angèle Petit	Roger De Smet Edith De Smet
5e en 6e Tafereel :	Richard De Smet Angèle Petit Dona De Smet Noel Verbeke	Roger De Smet Mevr. Rog. De Smet Nadine De Smet Robert De Smet

Declamator
Roger De Smet

Decor-ontwerp
Ben De Mol
John De Mol

Technische leiding
Mevr. Robert De Smet

Schrijver & Regisseur
Theo De Smet

Muzikale bewerking & aanpassing : Alfons De Boeck

Uitvoering op hammond-orgel : FABY BOOKS

1961. Het nieuwe jaar, vieren we altegaar

Uit het verslag van Mevrouw Francine De Smet : Het feest had plaats op zondag 15 januari 1961 in de zaal *Gasthof Maldegem*. Gaston Van Smet-Petit (later Verbeke-De Smet). In het Familieboek staan de volde ouders en grootouders (wie 't schoentje past, trekke het aan!).

Uit een referendum is gebleken dat iedereen akkoord is met de samenstelling van het huidig bestuur.

Dit feest bracht de vroegere nieuwjaarsfeesten bij de tantes in herinnering : daarom lazen vier van de ouderen, nl. Roger, René, Robert, Gaston, hun nieuwjaarsbrief af zoals ze het destijds moesten doen. Spijgt genoeg blijken deze teksten nog dezelfde avond verloren gegaan te zijn.

Naar een idee van de Deken waren de stemmen van twintig familieleden op band opgenomen. Onder de aanwezigen werd een wedstrijd gehouden voor het herkennen van het grootste aantal van deze stemmen. Nicole De Smet won de wisselbeker.

Tijdens deze bijeenkomst rees, als gevolg van de talrijke aanwezige jongeren, de vraag : " Zullen ze weldra in aantal de ouderen niet overtreffen ? "

1962. Het eerste lustrum, 7-1-1962

Verslag van "tak" Arthur De Smet: Voor het eerste lustrumfeest was het vermaarde *Sint-Jorishof* bijzonder puik versierd.

Gaston Van Hoecke, in zijn traditionele tafelrede, dankte van harte het feestkomitee voor alles wat het tot nog toe had gepresteerd. Deken Theo De Smet liet allen genieten van zijn gedicht over het *Sint-Jorishof*, en waarin hij het verleden en de roem van dit hotel in het licht zette.

SINT-JORISHOF

Hier in dit voornaam hôtél, door de eeuwen reeds vermaard
zitten wij nu, op ons "lustrum" prettig rond mekaar geschaard.
Ten jare twaalf honderd acht en twintig, werd St.-Jorishof gebouwd
maar wat in al die tijd hier is geschied, kan in géén dagen overschouwd.
Artevelde, Jan Hyoens en Jan Borluut speelden samen met de kaart
en hun geschillen werden opgelost aan deze schone Vlaamse haard.
De ZELFSTANDIGHEID VAN VLAANDEREN werd in dit hotel beslecht
— MARIA van BOURGONDIE schonk HIER aan deze keure haar volle recht..
— KEIZER KAREL, de Spaanse Gentenaar, een beroemdheid in ons land
was in zijn jonge jaren in dit huis, een dagelijkse klant.

De roem van dit hotel ging spoedig door Europa heen
maar groter eer nog, viel SINT-JORISHOF ten deel.
NAPOLEON... de heerser had dikwijls last van nare dromen
en één daarvan was, zo het kon... naar Gent te komen.
Toen Hij aan de KEIZERPOORTE kwam, op weg naar Waterloo
bleef Zijn blik een wijle hangen... en zijn gevolg deed evenzo
— 'K zie daar torens, riep Hij... dat moet Gent zijn: O... wat vindt ik dat nu fijn
— 'k ga dineren in St.-JORIS... 'k ga er drinken van hun wijn...
Aan het Belfort nu gekomen,... keek Hij nog niet aardig op
dat is kunstwerk. sprak Hij,... prachtig... dat bereikt de hoogste top.
Vlaamse mannen kunnen bouwen,... maar... dat beeld daar in die nis
't lijkt wel of die vrouwe... enen man aan 't voeden is.⁽⁶⁾
— 'k zie hier zes à zeven huizen, dat is dus de kuip van Gent
in de schaduw van die torens laat ik mijnen laatsten cent.
Napoleon, de fiere... de strijder voor het Franse recht
werd HIER opgediend, door een man... met name GIJSELBRECHT.
GIJSELBRECHT... beroemd van oudsher voor de kunst van 't koken
is "de" waarborg, dat wij nergens anders moeten lopen
want vandaag... de dag van ons éérste lustrumfeest
is "de" kok, nog altijd een... GIJSELBRECHT geweest.

Theo De Smet
December 1961

De ere-voorzitter vestigde er daarna de aandacht op dat er geld nodig is om "schone feesten" in te richten, vooral als men daarvoor een beroep doet op een virtuoos als Paul Rutger, hammondorgelist.

(6) Allusie op de Mammelokker.

Met tekeningen op een bord lukte Gaston De Smet, de kunstenaar die reedes zoveel bijdroeg, erin familieleden uit te beelden. Dit uiterst spannende spel om de wisselbeker, want de deelnemers moest raden wie er uitgebeeld werd, bracht 1.000 fr. op voor de kas. Suzanne De Greve-De Smet won, voor de tweede maal, deze beker.

Nadine, Monique en Nicole en Franky voerden perfekt de schets *De Malkontenten* op. In *Familievaria* hebben zich Ben en John De Mol bijzonder doen opmerken voor hun in T.V.-stijl gebrachte terugblik op de vier voorgaande familiefeesten. Verder : Franky, Rembert en Erik in hun *Eed van trouw aan de familie*⁽⁷⁾; hulde van Theo aan Nonkel Arthur, de roemrijke zoon van Gent en tevens de trotse bezitter van maar liefst drie ridderorden; antwoord van de Ridder met een verhaal over het menselijk leed in de oorlog 14-18; Monique De Smet die met enkele plezierige liederen en begeleid op hammondorgel, het amusante deel van het feest inzette.

De direktie van *Hotel Sint-Jorishof* was zodanig opgetogen over de inrichting en het welslagen van dit lustrumfeest, dat ze spontaan haar Guldenboek ter ondertekening voorlegde. Zodoende prijken de De Smet's hun namen naast een indrukwekkend aantal zeer grote en zeer voorname personaliteiten !

Geen familiefeest van de De Smet's zonder lied. Voor dit lustrumfeest werd dus een " lustrumlied " gemaakt.

Maar peins... ne kier

Reeds vier jaar geleden, zong ik U 'n lied ! Maar...
Op iedereen wa !... Wie herinnert zich niet ! Maar...
In al deze tijd, is er heel wat geschied,
Wij zijn wel verouderd maar... plooiën nog niet ! Maar...

De jeugdige gasten; die komen aan bot ! Maar...
dat is gans normaal ! Wij aanvaarden ons lot ! Maar...
De " hoop " van ons allen, is op Hen nu gericht,
door ons voorbeeld geleerd, doen zij ook wel Hun plicht ! Maar...

Den dag van vandaag, gaats er niets ne meer goed ! Maar...
Ze twisten ! Ze staken ! Er vloeit overal bloed ! Maar...
Maar wij weten beter ! Wij zijn jong nog van geest
en vieren maar liever ons jaarlijkse feest ! Maar...

(7)

— Eed van trouw —

Ieder jaar eens " samen " zijn,... dat vinden wij echt goed,
hoe kan het anders !... " Wij " zijn toch van hetzelfde bloed !
Wie zou ooit kunnen vergeten !... " ons " jaarlijkse familie-feest ?
voor ons " de jeugd " blijft dit geprent in onze geest.
Wij weten best, wat de ouderen verlangen...
daarom zullen wij, ze graag vervangen.
Dat beloven wij !... gewis
als de tijd... gekomen is !
Naar het voorbeeld ons gegeven
willen wij altijd verder leven !

Wie heeft durven peinzen?... dat-het-zo-goed zou gaan! Maar...
Vijf feeste tereke... hoe-kan dat bestaan? Maar...
't Es niet om te stoeffe... maar wie doet ons dat naar?
Wie als "familie" komt zo-lang al te gaar Maar...

21/11/1961

1962. Honderdvijfenvijftig jaar huwelijk

Op 29 april 1962 werd, gevolg gevend aan een voorstel van deken Theo De Smet, en met het volledig akkoord van de jubilarissen, 155 jaar huwelijk in de familie De Smet gevierd. Deze jubilarissen waren : Benoit De Mol-Florence De Smet, 50 jaar of Gouden Bruiloft; Arthur De Smet-Irma Vonck en Richard De Smet-Angèle Petit, elk 40 jaar huwelijk; Gaston Van Hoecke-Maria De Mol, 25 jaar huwelijk of Zilveren Bruiloft. Dit feest werd aan de familieleden aangeboden in het *Sint-Jorishof*.

Na toespraken van deken Theo De Smet en ere-voorzitter Roger De Smet, groeide in de prachtige zaal stilaan de schone intimiteit, die men alleen aantreft in familie's als die van de De Smet's.

De feestrede werd uitgesproken door René De Mol, oudste zoon van het oudste gevierde echtpaar. Met klare stem en met het warme gevoel van opgetogen redenaar (aldus verslaggever Gaston Van Hoecke) heeft hij een warme hulde gebracht in naam van de ganse familie. Door Gaston Van Hoecke werd, in naam van alle jubilarissen, een woord van dank gericht tot de familieleden voor de betoonde sympathie en de gulle wensen die werden uitgesproken.

De clou van het feest was hier de opvoering door familieleden van verschillende taferelen uit het leven van de gevierden. Voor ieder hoofdstuk, gaf Roger De Smet het gepaste commentaar. De hoofdstukken behandelden passages uit het leven van Nonkel Benoit en Tante Florence, Nonkel Arthur en Tante Irma, Nonkel Richard en Tante Angèle, Gaston Van Hoecke en Maria De Mol. Uit het programma van deze revue blijkt opnieuw dat de familie nog alles zelf doet.

155 JAAR HUWELIJK

Ter gelegenheid van het

- 50 jarig huwelijksfeest Ben. De Mol-Florence De Smet 2/5/1912
- 40 jarig huwelijksfeest Arthur De Smet-Irma Vonck 22/6/1922
- 40 jarig huwelijksfeest Richard De Smet-Angèle Petit 2/8/1922
- 25 jarig huwelijksfeest Gaston Van Hoecke-Maria De Mol 3/4/1937

— P r o g r a m m a —

Hoofdstuk I

De jonge Benoit De Mol
Martha Bosteels
Florenske De Smet

Speler :

René De Mol
Edith De Smet
Nadine De Smet

Hoofdstuk II

Soldaat Arthur De Smet
Irma Vonck

Roger De Smet
Mevr. Roger De Smet

Hoofdstuk III

De gelukkige vader Richard De Smet
De peter Oscar De Smet
De 1e getuige Leonard De Smet
De 2e getuige Arthur De Smet
De hôtefier Firmin
De stadhuisbediende
De hulpvaardige Benoit De Mol
De meid van dokter De Reuse

Roger De Smet
Theo De Smet
Robert De Smet
René De Mol
Noël Verbeke
Julien De Grève
René De Mol
Monique De Smet

Hoofdstuk IV

Madame De Mol
Maria De Mol
Gaston Van Hoecke

Mevr. Roger De Smet
Edith De Smet
Roger De Smet

St.-Jorishof, Zondag 29 april 1962

1963. Blij elkaar weer te zien, 13-1-1963

Verslag van Julien De Greve : "Blij elkaar weer te zien". Met deze woorden werd welkom geheten op het zesde familiefeest. Volgens de verslaggever wordt er op dat ogenblik over de fameuze De Smet-familiefeesten reeds met veel bewondering gesproken.

Dit keer was er niets te doen, d.w.z. er was geen toneelvoorstelling, er was geen orkest, niets... Wat de familie wel had voor haar feest, was een pracht van een winter, een van die winters waar hun betovergrootouders met zoveel lof konden over spreken. Die winters uit hunnen tijd die nu, bah!, niet meer te beleven zijn, en waar de jonge gasten van tegenwoordig misschien zelfs niet tegen kunnen. De verslaggever ging na het feest niet naar huis met zijn auto, maar met een als het ware gemotoriseerde sneeuwbal.

Gaston Van Hoecke sprak gedurende een uur over zijn Amerika-reis. Hij deed het zo vlot dat de toehoorders deze reis als een film voor hun ogen zagen afdraaien. De kwis *Het ideale echtpaar* werd gewonnen door Dona en Noël.

Het feest werd besloten met het optreden van het orkest Jean Rudy, gepresenteerd door ere-voorzitter Roger De Smet. Franky, de toekomstige deken, speelde de rol van Vince Taylor de Twistkoning. Gans in wit leder uitgedost, slaagde hij erin, zelfs bij de konservatieve, oude garde, een sukses af te dwingen.

1964. Wij schrijven onzen brief, 12-1-1964

Uit het brein van Theo, de deken, was voor dit feest een heel origineel idee ontsproten : elkeen moest een brief schrijven waarin hij zich

zou uitdrukken over het familieleven, met als opdracht: "Hoe ziet u het familiefeest in 1970".

Bij het voorlezen van deze brieven tijdens het feest mocht iedereen, tegen betaling van 1 fr. per antwoord, raden naar de schrijver van de brief. Het werd een buitengewoon succes! In de brieven getuigde iedereen van een persoonlijke kijk en van oprecht medeleven. In 't lang of in 't kort, vroom, lief, bevallig, hartstochtelijk, angstig, fantastisch, vriendelijk of leutig. Hierna volgt, als voorbeeld, de brief van "blad" Julien De Greve.

Het Familiefeest

Wijze koppen van onze stam
organiseerden dit feest zonder veel tam-tam
Ieder jaar verschijnen alle Smetjes
opgemonterd en zeer netjes
op het grote familiefestijn
vol vreugd en zonder venijn.
Wat doet het goed aan ons gemoed
telkens mekaar te zien vol goede moed
de familiebanden te versterken
en d'oudste leden te vereremerken.
Dit feest moet nog groeien ieder jaar
met verenigde krachten allen tegaar.
De jongeren onzer organisatie
nemen de toorts over van d'oude generatie.
In een snelle tijd met veel overmoed
is het goed te denken aan ons familiebloed.
Het familiefeest gaat zeker 1970 tegemoet
dat wordt beslist een machtige apotheosestoet
de jongeren zullen op het voorplan treden
volgend en verbeterend d'ouderen hunne schreden.
Doch van één ding zijn wij heilig bewust
het feestvieren van de Smetjes komt nimmer tot rust.

Julien

De opbrengst was schitterend: 1.900 fr. Nog nooit bereikt. Met 26 punten op 40 won Monique De Smet de wisselbeker, waaraan deze keer nog een kunstwerk was toegevoegd, geschonken door de ere-voorzitter. Er werd beslist dat, wie drie maal na elkaar de beker wint, eigenaar zal worden van dit pronkstuk.⁽⁸⁾

Vroeger op de avond had Gaston Van Hoecke het, in een bondig overzicht, gehad over de familievorming als sociologisch verschijnsel voor de economische vooruitgang. Na de wedstrijd, volgde het optreden van het duo Monique en Nicole De Smet, van de bariton Robert De Smet, van de jeugd met een paar Hully-Gully-dansen, die er ook de ouderen toe aanzetten, hun beste beentje voor te zetten.

(8) Allen tussen de 70 en de 82 jaar.

Verslaggever Gaston De Smet : " Van één ding zijn wij ons heilig bewust, het feestvieren van de Smetjes komt nimmer tot rust ".

1965. En kiezen moede gij girre doen ! , 17-2-1965

Verslaggevers Edith en Georges Temmerman : Het familiefeest van de De Smet's evolueerde de laatste jaren geweldig. Het feest van 1965 werd een hoogtepunt. Hoe komt het dat een idee als " verkiezingsstrijd in familieverband " tot zulk sukses kan uitgroeien ?

Feitelijk begon het feest reeds enkele weken vroeger. Ingedeeld als " zelfstandige partijen ", konden de volgende groepen — zij hadden in de poll de meeste stemmen bekomen — de kiesstrijd aanbinden :

- Partij nummer 1 : René De Mol — Edith De Smet — Marc Van Hoecke;
- Partij nummer 2 : Gaston De Smet — Theo De Smet — Armand De Smet;
- Partij nummer 3 : Robert De Smet — Gaston Van Hoecke — Nadine De Smet;
- Partij nummer 4 : Arthur De Smet — Roger De Smet — Oscar De Mol;
- Partij nummer 5 : Noël Verbeken — Julien De Greve — Francine Soenen.

Met fijne gags, slogans, foto's van de kandidaten, per telefoon, met bandopnemers, enz. werd de familie aangespoord toch maar te stemmen voor de Partij die haar bekwaamheid om te besturen zo origineel mogelijk naar voor bracht.

Op zondag 17 februari was het dan ook een hoogdag in het reeds vertrouwde *Sint-Jorishof*. Daar moest de strijd beslecht worden. Bij aankomst werden de familieleden bedacht met het nummer 3, het cijfer van de YE-YE-PARTIJ. De stemming bereikte onmiddellijk een hoogtepunt. Verrassingen mochten overal verwacht worden. Zo werd b.v. middenin het eetmaal de aangepaste muziek onderbroken om een kiesslogan van de partij nummer 5 te laten horen. Deze Partij had een drukke kiesstrijd achter de rug en was een geducht kanshebber voor de overwinning !

Iedere Partij kreeg dan de gelegenheid haar kunnen aan de man te brengen, of beter, aan de kiezers te bewijzen. Nummer 2 deed het in academische stijl. Ze vereerde haar tegenstanders, allen zeer verdienstelijke familieleden, met onderscheidingen. Nummer 5 beloofde van alles, met de jonge, talentvolle Erik als deklamator. Nummer 3, de YE-YE-CLUB, had moeite noch kosten gespaard en de jeugd van de familie opgetrommeld om al dansende haar belofte af te leggen. Nummer 1 : veel krijgen en weinig geven, werd uitgebeeld in " Lambeth-walk " -stijl met originele kledij. Nummer 4 vormde een stoet met de nationale vlag op kop. Ondersteund door de Brabançonne en de decoraties van Zijne Excellentie Arthur De Smet, werd het gemoed van de familieleden tot tranen toe bewogen.

Vreugde ! Stemming ! Spanning ! Plezier !... En de onzekerheid over de uitslag van en bij de verschillende Partijen, hebben die dag onvergete-

lijk gemaakt. De kiezing zelf werd door iedereen volbracht met een glimlach, wat zeker niet altijd het geval is bij de officiële verkiezingen. De geldelijke kant was ook niet mis. Als winnaar van de beker en een gratis verblijf aan zee, kwam deze maal "bloem" Yvonne Franck uit de bus.

Als grote triomfator van de kiesstrijd mocht Partij nummer 4 gehuldigd worden. De familieleden mogen oud worden, zéér oud, die dag zullen ze nooit vergeten. Het ganse gebeuren werd op filmband opgenomen.

Kiespamfletten van Partij Nummer 5, als voorbeeld

1) Gent, 5 januari 1965. (6 weken voor de kiezing werd reeds begonnen).

Waarde Kiezers,

Nummer 1 kan veel beloven
Ze mogen hun partij maar stoven
't Is te zot om aan te denken,
Ze kunnen geen voldoening schenken.

Nummer 2: dat volkje laat ons koud,
De Minister is te traag
en de Voorzitter te oud.
Solde brengt ge zonder lof,
Met wat stoeferij en bof.

Nummer 3: die willen 't jonge volk uitkopen
Door bij Nummer 5 achter briochen te lopen (gemeen)
Maar uw paling zal niet bakken,
Ze zullen u wel laten zakken.
Moeten wij nu jongens kopen
Om achter nummer 3 te lopen?
Wees maar zeker van 't geval,
Ge zit buiten, overal!

Nummer 4: lank en slank en nooit niet moe,
Maar nu komt ge heus niet toe.
Want van uw 4 in 't karton,
Zit al gans ons stove vol.
En we zeggen, heel gewis,
Dat het geen avance is.

5555555555

Wie doet wat hij kan
Is een eerlijk man!

Stemt voor
de ware vriendschap onder nummer 5!

Wie stemt voor nummer 5
Heeft geen zorgen meer om 't lijf !!

2)

Nummer 1 — Of is het soms een kerkebede ?
Alleen maar bof of juist een "rede".
Persoonlijk kan men het niet zeggen,
Daarom maar op een "bandje" leggen.
Is 't al dat komt van politiek ?
Ge maakt ons kiezers loom en ziek.

Nummer 2 — Zal wel één keer beginnen
Met het maken van wat zinnen.
Slapen doen ze, heel gewis,
Als het maar niet erger is ?
Hebt ge soms uw plicht vergeten,
Of reeds in uw broek gesch...

Nummer 3 — Bij die mannen
Is 't ver in kruiken en in kannen.
Al smeert men ons met eigen bloed,
Ze doen het potverdikke goed.
Die voorman is toch ijzersterk,
We doen ons hoed af voor zijn werk.
Ge moet daarom voor nummer 3 niet schrijven,
Want voor 5 moet hij toch achterblijven !!
Wij strijden met eigen gerief,
Maar nr. 3, dat is een dief.

Nummer 4 — Is van de klasse,
Die hebben al gedaan met bassen,
Daarom maar een "blaffer" bijgekocht,
Ter verdediging, — als het mocht.
Maar nr. 5 die zal nog komen,
We brengen u nog schone dromen,
En zullen u alvast beloven,
Uw peren komen wij nog stoven.
't Zal niet helpen met te schieten,
't Waterkanon zal mogen gieten.
Die drie honden mogen bijten,
Toch zal nummer 5 zijn bommen smijten.
En voor uw pharen branden in het dal,
Hangt de "VRIENDSCHAP" op zijn plaatsken al !!!

Wees maar zeker van 't geval —

Nummer 5 komt overal !!!

Stemt voor nr. 5

3)

Waarde Familieleden met gezond verstand
weeral heerst er ministerkrisis in ons land,
het moment is gekomen om te schenken klare wijn
zonder wrok of bitter venijn.
Wij doen beroep op de innige familiegeest
om alle twijfelachtige partijen te likwideren op dit reuzefeest.
De partij die opkomt onder nummer een
bezit noch het hoofd noch het been.

De sukkels van lijstje nummer twee
daar is geen enkel familielid mee tevree.
Die van de combine nummer drie,
raken nog niet tot aan onze knie.
Wat te zeggen van nummer vier,
die gaan beslist met uw centjes op zwier.
't Is nummer vijf die ge moet kiezen
en de andere vier volledig doen verliezen.
Nummer vijf is geen partijtje van de achtetbakse pret
maar van naakte feiten, klaar en net.
Nummer vijf is de partij van de jonge organisatie
maar met de ondervinding van de oude generatie.
Wij zorgen voor de tieners en tevens
zonder d'ouderen te vergeten met minder cens.
Om dit te bewijzen moeten wij niet fantazeren
doch alleen maar ons geheugen consulteren.

1966. "Wij besmetten", 9-1-1966

Verslaggevers "botten" Edith en Georges Temmerman : Voor de negende opeenvolgende maal vonden de respektieve leden van de familie De Smet elkaar weer in het enige kader van het *Sint-Jorishof*. Het aantal aanwezigen was tot 50 opgelopen en dit voor de eerste maal sinds het ontstaan van de jaarlijkse bijeenkomsten.

Bij het binnenkomen werden de blikken vastgehouden door de reuze-slogan "WIJ BESMETTEN". Op dat ogenblik kon men nauwelijks vermoeden tot wat deze slogan later op de dag zou uitgroeien.

Het officiële gedeelte begon met een sublieme speech van "blad" Gaston Van Hoecke. In enkele woorden schetste hij het ontstaan en de evolutie van de familie. Door zijn uitleg begreep iedereen al spoedig dat de familie in de zaal met vijf generaties aanwezig was : de kinderen van Flory en Gaby Lambrecht zaten inderdaad voor de eerste maal mee aan de dis. Daarnaast waren drie mannelijke leden het gezelschap komen vergroten, nl. Georges Temmerman, Etienne Leirman en Franky Desseure, de toekomstige echtgenoten van de "botjes" Edith, Liliane en Monique. Gaston vestigde er eveneens de aandacht op dat niet alleen het aantal, doch ook het sociaal peil van de familie erop vooruitging. Beginnen we bij de stamouders, dan stellen we vast dat deze mensen met noeste arbeid door het leven kwamen. De tweede generatie drukte hun voetstappen. Daarentegen toonde de derde generatie haar voorkeur voor geestelijk werk, wat bij de vierde nog duidelijker opvalt. Voor het ogenblik mag de familie De Smet bogen op een aanzienlijk aantal jongeren die, ofwel afgestudeerd zijn, ofwel zich nog vervolmaken in een enigszins verheven beroep : feit dat onze familie zeker tot eer strekt.

John De Mol, student geneeskunde, illustreerde enkele grondprincipes van deze kunde, geassisteerd door Nadine. Het nut van de ceremonie "BESMETTING", werd uiteengezet door de griffier Gaston De Smet.

De kandidaten moesten een kleine proef afleggen wat ze schitterend volbrachten. Na te zijn besmet met een degen, werden ze gezalfd door de ere-voorzitter. Na enkele "vaderlijke" woorden van de president, kusten de "Besmetten" het Familieboek waarna ze waardig werden bevonden deel uit te maken van de Familie De Smet. Te dezer gelegenheid ontvingen ze een medaille als ereteken.

Het spel *om zaad in het bakje te krijgen*, werd deze keer een wedstrijd voor de mooist versierde benen. De mededingers moesten die benen kunnen identificeren. Spontaan sukses! Winnaar: "tak" Leonard De Smet. Opbrengst: 1.300 fr.

1967. Voor de tiende kier, maar peis ne kier !! St.-Jorishof, 8-1-1967

Verslaggever Noël Verbeken: Marc Van Hoecke, met dia's, gaf uitleg over Amerikaanse musea, buildings, monumenten en hotels. Aan deken Theo werd een keramiek geschonken; werk van "blad" Gaston De Smet.

Het feest bestond uit het optreden van verscheidene groepen, alle samengesteld door een aantal familieleden.

DE FENOMENEN: de Tantes Florence, Irma, Adolphine, Leonie, Irene en Angèle en de Nonkels Leonard, Arthur en Richard zongen. Ze brachten drie liederen: Moeder en Kind, De Zang van Nonkel Isidoor, en Ons Vaderland. Het familiebloed bevroor.

THE STRIPES: zes dames in mooie kledij: Eliane Vermeulen, Suzanne De Smet, Jacqueline Jonckheere, Francine Soenen, Flore De Smet, o.l.v. Suzanne De Keukeleire, brachten een stukje om van te likkebaarden: Do re mi.⁽⁹⁾

Speaker Julien De Greve annonceerde de komst van de GENTSE TIEPEN: de blinde akkordeonist (Oscar De Mol), de Roste Wasser (René De Mol), de dagblad-venter (Romain De Kuysscher), de goeie mostaard (Theo De Smet), de zereeloper (Robert De Smet), Tsoep, tsoep, tapis et plastrons (Gaston De Smet), appels op ne stok (Armand De Smet) De macronkasse (Noël Verbeken). Vanwege hun geroep en gejakker om hun waar aan de man te brengen, dacht men zich nog op een vooroorlogse jaarmarkt. Daarna brachten ze het publiek nog een potpourri van Gentse liederen.

DE JONGE GARDE: o.l.v. Gaston De Smet, gaven een overzicht van de negen voorbije jaren. Bolhoeddans.

René De Mol en Roger De Smet zongen een ballade: "De feestvierders". Francine en Armand, die als kineasten alles op het witte doek brachten, en deze rijke reeks familiedokumenten nog met een mooie film verrijkten. Van dit 10e feest Van een vorig FAMILIESCHILDERIJ: op een doek kon elkeen, mits inleg, zijn artistieke capaciteiten tonen. Het werd de geboorte van een echt familiewonder, een meesterwerk van schilderkunst.

1968. Ja, we doen't

Verslaggever Erik Verbeken: 52 disgenoten zaten aan in het *Hotel des Alliés* op 3 maart 1968. Gaston Van Hoecke loofde de familie De Smet als goede bierdrinkers en gaf de getallen van de bakken en wagens

(9) Uit de film "De familie Trapp".

bier die ze reeds opgedronken hadden.

De "TOEKOMST" bracht een protestlied. Daarna volgde een mode-show voor dames (jury: Jacqueline De Jonckheere en Gaston Van Hoecke). Elkeen was geschilderd door een echte kunstenares. Ook de heren brachten een show; alle soorten jakjes, van piteleir tot fluitjesbroek.

Met begeleiding van het orkest Paul Rutger, zong de familiefanfare de ADAMS. De dames replikeerden door een ballet op te voeren: kort gerokt en snel gebeend. ZWARTE LOLA opgevoerd door Marc, Roger en René, werd een sensationeel nummer. De EVA's kwamen als overwinnaars uit de wedstrijd. Dona De Smet had de beste pronostiek en kreeg de familie beker.

Een nieuwe start

Met genoegen heb ik kunnen constateren dat de familiegeest heden nog even intens in ere gehouden wordt. Alhoewel het kort na elkander overlijden van enkele "takken" de prachtige traditie onderbrak, bleef deken Theo er zeker van dat, na een beperkte periode, er opvolgers zouden opduiken om, in een andere geest en met andere mogelijkheden, de goede traditie voort te zetten. Tevens was hij van mening dat het feestcomité van de familie De Smet — nu een dagje ouder geworden — de voldoening mag hebben van, door zijn voorbeeld, de jeugd heel wat bijgebracht te hebben, en aan de nakomelingen de durf meegegeven te hebben zich in het openbaar op een verantwoorde manier te manifesteren. Deze vaststelling alleen reeds geeft iedereen voldoening dat, naast het oneindig grote vermaak dat allen eraan beleefden, het werk eveneens vruchten gedragen heeft.

Zijn vertrouwen werd bevestigd. Op zondag 20 januari 1974 kenden de familiefeesten van de De Smets een nieuwe start: een schitterende nieuwe start met 78 aanwezigen!

Er waren twee partijen: de konservatieven en de progressisten. Deze laatsten, verkozen met 54 stemmen, zullen in het vervolg instaan voor de feesten. En dit onder leiding van de "bot" Franky De Smet, zoals deken Theo het reeds in 1959 voorzien had.

Meteen heb ik het genoegen mijn relaas te kunnen afsluiten met de hoop binnen afzienbare tijd een tweede deel van de "De Smet-story" te mogen schrijven.

A. BRACKE.

KONINKLIJKE BOND DER OOSTVLAAMSE VOLKSKUNDIGEN

Vereniging zonder winstoogmerk

De Bond bevordert de studie van de volkskunde en geeft sedert 1926 het tweemaandelijks tijdschrift « Oostvlaamse Zanten » uit, waarin volkskundige bijdragen en de resultaten van volkskundige enquêtes in Vlaanderen gepubliceerd worden.

De Bond schrijft ten laste van zijn Alfons de Cockfonds tweejaarlijks een prijsvraag over volkskundige onderwerpen uit, organiseert voordrachten, tentoonstellingen en reizen.

De Bond is eind 1968 gestart met een Kantwerkstersclub Sint-Katelijne, die cursussen in kantwerk organiseert, thans gespreid over vier jaar.

Raad van Beheer van de Bond: erevoorzitter: E. Boonen; voorzitter: Lic. R. van der Linden; ondervoorzitters: Lic. M. Daem en J. Pieters; sekretaris: M. Broeckhove; penningmeester: A.G. Homblé; leden: H. Depoorter, J. De Vriendt, Dr. R. Haeseryn, G. Hebbelynck, Lic. L. Hoste, G. Rouquart, R. Tondat, F. Van Bost, Prof. Dr. P.J. Vandenhoute, Lic. A. Van den Kerkhove, G. Van Peteghem en G. Weze.

Dagelijks bestuur van de Bond: voorzitter: Lic. R. van der Linden; sekretaris: M. Broeckhove; penningmeester: A.G. Homblé; leden: Dr. R. Haeseryn en G. Hebbelynck.

De Bond heeft daarnaast volgende permanente commissies:

Kommissie voor volkskundige Enquêtes: voorzitter: Lic. R. van der Linden; leden: M. Broeckhove, Lic. M. Daem, Dr. R. Haeseryn, J. Pieters en G. Weze; adviseurs: Lic. H. A ens en M. Van Wesemael.

Kommissie voor feesten en reizen: voorzitter: G. Weze; leden: M. Broeckhove, G. Hebbelynck, F. Van Bost, G. Van Peteghem, F. Van Belle en Dr. R. Haeseryn.

Het Museum voor Volkskunde, gesticht door de Bond in 1927 in het voormalige Museum voor Oudheden, Lange Steenstraat, is sedert 1962 overgebracht naar het Kinderen Alynshospies, Kraanlei 63, Gent. De Bond beheert het Museum dat de Stad Gent bij besluit van 27-9-1931 in bescherming heeft genomen. Daartoe heeft de Bond een beheercommissie in het leven geroepen bestaande uit vertegenwoordigers van het Stadsbestuur en van de Bond.

Beheercommissie Museum voor Volkskunde: erevoorzitter: E. Boonen; voorzitter: G. Weze; ondervoorzitter en konservator: Dr. R. Haeseryn; sekretaris: M. Broeckhove; penningmeester: G. Hebbelynck; leden: H. Depoorter, Lic. L. Hoste, G. Rouquart, F. Van Bos, Prof. P.J. Vandenhoute, Lic. R. van der Linden, G. Van Peteghem en drie stadsafgevaardigden.

Dagelijks bestuur en aankoopcommissie van het Museum voor Volkskunde: voorzitter: G. Weze; ondervoorzitter en konservator: Dr. R. Haeseryn; penningmeester: G. Hebbelynck; sekretaris: M. Broeckhove.

(Vervolg van tweede blz. van de kaff).

35. **Voorzitter F. Van Es** ter ere Huldebetoon en Bibliografie. Inleiding « De Wals der Zestigjarigen » door Prof. Dr. P. DE KEYSER. 1954, 24 blz., 1 ill. Prijs: 50 F (leden 38 F) + 5 F porti.
36. **De 78ste Rattenschieting te Zaffelare** door Lic. M. DAEM 1970, 15 blz., 6 ill. Prijs: 40 F (leden 30 F) + 5 F porti.
37. **Cikorei** door Lic. R. VANDER LINDEN (nr. XXXIII v. Uitgaven Kon. Bond...) 1973, 48 blz., 1 kaart, rijk geïllustreerd. Prijs: 80 F (leden 55 F) + 7 F porti.
38. **De Gentse Kant** door M. BROECKHOVE, met uitleg door Mevr. L. VAN DIJK-VANHOOREN (résumé en français) (nr. XXXIV v. Uitg. Kon. Bond...). 1973, 36 blz., 12 ill. Prijs: 105 F (leden 85 F) + 7 F porti.
39. **Kantwerkstersclub St. Katelijne - Kursus Cluny 2e leerjaar.** Prijs: 185 F + 7 F porti.

REEKS: UIT HET GENTSE MUSEUM VOOR VOLKSKUNDE

Verkrijgbaar op het Museum voor Volkskunde, Kraanlei 63, Gent

1. **Uit de Geschiedenis van het Saffarke of Kogelfesje** (mit einer d. Zusammenfassung) door M. Van Wesemael. Prijs: 40 F + 5 F porti.

Elk bedrag vooraf storten op postrekening nr. 000-0096946-43, Bond Oostvl. Volkskundigen, Gent.

UITVERKOCHT zijn: Herdenkingsalbum Alf. de Cock - Het Stroodekkersbedrijf door Cl. Trefois - Lodewijk De Vreese Bibliografische studie - De Plattegrondsvormen van z.g. « Frankische Boerderijtypen en hun geografische Verspreiding in ons Land, door Cl. Trefois - De Draak van het Belfort van Gent in de Folklore, door Cl. Trefois - De Tinnepotgieterij te Gent door J. Boes - Galerij van Gentsche Typen door E. Andelhof - De Magie van het Poppenspel, door F. Van Es en anderen - Devotie tot de Heilige Donatus, door M. Broeckhove - Sint-Kristoffel. Legenden. Verering, Verspreiding, door